

İdare Tel. 24370 - Sene 11 -

İDAREYERİ: ANKARA CADDESİ VAKIT YURDU: İSTANBUL

Yazı işleri Tel. 23872

Fiyatı 5 KURUŞ

Her akşam:

Romanyanın Hakları

Eğer Rumen gazetelerinin sözlerinde bir mânâ varsa Romanya ancak Besarabyayı Sovyetler Birliğinden istirdat için askeri hazırlık yapıyor ve bunu yaparken de mihver devletlerinden teşvik görüyor demek lâzımgelir.

General Antoneskonun yakında tahakkuk ettireceği haklar bundan başka acaba ne olabilir?

Yazan:

Müseyin Cahit Yalçın

General Antonesko Münih'e gitti; Büyük Efendi ile görüşti. Yediler içtiler tatlı tatlı ayrıldılar. Buraya kadar âlâ, kimsenin bir diyeceği yok. Fakat diktatörlük rejimlerinin esir oldukları bazı âdetler vardır ki bunların icaplarını ifa etmemek elden gelmez. Meselâ general Antonesko'nun bu seyahati Romanyalılara çok mühim diye tasvir olunmalı ve bundan Romanya için pek faydalı neticeler çıkacağı ümidi etrafı neşredilmelidir. Yani en ufak vesilelerden istifade olunarak diktatörlerin şan ve şerefini takviye edecek reklâmlara başvurulmalıdır.

İşte Rumen gazeteleri de bu ananeleri takip ederek generalin seyahati hakkında nesriyatta bulunuyorlar. Meselâ bir gazeteye göre Romanyanın haklarını tanıncasına dair beslenen ümitlerin haklı olduğunu bu mülakat gösteriyormuş.

Hitlerle Antonesko Avrupalının cenubu şarkisindeki vaziyeti gözlemleyerek önümüzdeki günlerde çıkacağı cep haritasını çizmektedir. Rumen gazetesi burada general Antonesko'ya borçlu olduğu propagandayı yaparak: Romanya ait olan ve büyük müttefikler (!) tarafından teslim edilen hakların general Antonesko tarafından tahakkuk ettirileceği muhakkaktır diyor. Başka bir gazete ise mânâsı bir imada bulunuyor. Onun fikrince Romanya şimdi mihver devletlerinin yanbaşıdır ve Avrupalının cenubu şarkisinde kendisine düşen vazifeyi yapmaya hazırlanmaktadır.

Almanya ile İtalya, Romanya için büyük müttefikler midir? yoksa etrafı kasıp kavuran ve sovana çeviren müstevliler midir? Romanya şimdi mihver devletlerinin yanbaşıdır mı? yoksa çizmeleri altında mıdır? Burasın tayinini bizzat Rumen milletine bırakalım. Çünkü o ne vaziyette bulunduğunu kendisi herkesten iyi bilir. Yalnız biz bütün Avrupalı arkadaşlar edebilecek noktalar üzerinde biraz düşünelim.

Rumen gazetelerinin bu nesriyatı yakarda işaret ettiğimiz gibi her vesileden istifade ile diktatörü alkışlamak vazifesinin icaplarında tamamen dahili bir mesele halinde kalır ve kimsenin dikkatini celbedemez. Fakat eğer bu nesriyatta bir mânâ ve mantık varsa o zaman bunun ne olabileceği merak olunmaya değer.

Çünkü Almanlar Balkan harbinin nihayete erdiğini söylediler. Hatta askerlerinden bir kısmını geri çektiler. O halde Romanya Avrupalının cenubu şarkisinde kendisine düşen hangi vazife için hazırlanıyor. Çünkü burada ancak askeri bir vazife mevzu bahis olduğu aşikârdır. Romanya ait hangi haklar vardır ki büyük müttefikler tarafından teslim edilmiştir? General Antonesko hangi hakları fiile çıkaracaktır? Roman-Ya Dobruca'yı Bulgaristana göya kendi rizasıyla terketmiş bir vaziyettedir. Transilvanyayı Macaristana büyük müttefiklerinin emri üzerine bırakmıştır. Şimdi Dobruca'nın ve Transilvanyanın geri alınması ümidi çok mânâsız bir şeydir. Eğer Rumen gazetelerinin sözlerinde bir mânâ varsa Romanya ancak Besarabyayı Sovyetler Birliğinden istirdat için askeri hazırlık yapıyor ve bunu yaparken de mihver devletlerinden teşvik görüyor demek lâzımgelir.

General Antoneskonun yakında tahakkuk ettireceği haklar bundan başka acaba ne olabilir?

Suriyede

Sahili tutan Fransız kıtalarının

Mukavemeti zayıflıyor

Şam'daki Fransız kıtaları dayanıyor

Halep tayyare meydanı şiddetle bombalandı

Uç Alman tayyaresi düşürüldü, bir tanesi de tahrir edildi

Kahire, 15 (A.A.) — İngiliz karar-gâhının tebliği:

Britanya ve Avustralya tayyareleri Halep tayyare üssünü şiddetle bombalamışlardır. Büyük bir Alman tayyaresi tahrir edilmiş bir çok avcı tayyarelerine de hasar ila edilmiştir. Büyük yangınlar çıkmıştır.

İngiliz bombardıman tayyareleri ilerleyen Fransız kıtalarına yakından büyük yardımlarda bulunmuşlardır. Şamın içlerinde mukavemet ciddidir. Sahil mukavemeti gittüçe zayıflamaktadır.

(Devamı 4 üncüde)

İmlâ kılavuzu

hakki tarik us'un düşünceleri

Başın kongresindeki çalışmaları dolayısıyla devam edilemeyen bu yazıların (değişen harfler: t, c, k, p) bahsi yarm.

Sollunda geçenlerde vukubulan şiddetli muharebelerde esir edilen Alman askerleri

Askerî Tedkikler

Paraşütçüler

Nasıl yetiştiriliyorlar?

(Yazısı 5 üncüde)

Maynlanacak olan Nevyork limanından bir görüntü

Nevyork Limanına

Mayn yerleştirilmesi için hazırlık yapılıyor

Vaşington, 14 (A.A.) — Amerika bahriye nezareti Nevyork limanının aşağı koyuna mayınlar yerleştirilmesi için hazırlıklar yapmaktadır. Limana daha ziyade dolu mayınlar konulacak olmakla beraber manevra mayınları da yerleştirilecektir.

Bu yaz yapılacak olan bir hareketin hakiki bir emniyet tedbiri mi teşkil edeceği yoksa sadece bir talim mahiyetinde mi kalacağı tasrih edilmemiştir.

Bingazi VE Trablus

Limanları bombardıman edildi

Bingazi limanında üçer bin tonluk iki gemiye tam isabetler kaydedildi

(Yazısı 4 üncüde)

Amerika hariciye müsteşarı

Vels diyor ki: Amerikalılara

Tehdit telâkki ettikleri sözler

Hiç bir tesir yapmaz

Robin Mur vapuru

Hukukudüvel kaidelerine ve insanî düşüncelere mugayir bir surette batırılmıştır.

Vaşington, 15 (A.A.) — Amerika hariciye müsteşarı Sumner Vels, Robin Mur vapurunun batırılması hadisesinin bitarafane bir tahlilini yaparak şunları söylemiştir:

Bir Amerikan ticaret gemisi harple hiçbir alâkası olmadığı halde Atlantik denizinin ortasında batırılmıştır. İçlerinde kadınlarla beraber çocuk da bulunan Amerikan vatandaşları vapurun hukuku düvel kaidelerine ve beynelmül ahlâki ve insani düşüncelere mugayir bir surette batırılması üzerine küçük tahliye sandallarına iltica etmek mecburiyetinde kalmışlardır.

Amerikanın alacağı vaziyet hakkında malûmat vermesi rica edilince Sumner Vels, hadise hakkında mufassal malûmat almadan "nihai, mahiyette bir beyanatta bulunmaktan istinkâf mecburiyetinde olduğunu söylemiştir.

(Devamı 4 üncüde)

Fıncala tevziatı tanzim edilmelidir

Raporla fırınlardan fıncala almak hususunda ne düşünüyoruz?

Kahve dağılmasında kahve satıcılarına rol verilmemelidir

Belediyede teşkil edilen iki ayrı komisyon bugünün en mühim meselelerinden ikisi olan "kahve ve fıncala", tevziatı işiyle meşgul olmakta, tetkiklerde bulunmaktadırlar.

Malûmdur ki un üzerine konulan tahdidattan sonra fıncala imali şehirden dört firma verilmiş ve bunlar kur'a ile seçilmiştir. Halen günde 6 çuval fıncala unu işliyen firmalar Kurtuluşta, Karaköyde, Kadıköyde ve Büyükdadadır.

Ancak fıncala tevziatının mun tazam olmadığı göze çarpmaktadır. Söyle ki, herhangi bir doktordan herhangi bir hastalığa müptelâ olduğuna dair bir rapor alan hasta fıncala firmalarına müraaatla fıncala almakta ve firmalarından raporun arkasına kurşunkalemle yalnız o günkü tarih atılmaktadır. Bunun salim bir usul olmadığı aşikârdır. Kurşunkaleminin silinerek bir başka firmadan da fıncala tedariki imkân dahilindedir ve iddiaya göre böyle de yapılmaktadır ve neticede fıncala yemek mecburiyetinde olan bir çok hastalar da fıncalsız kalmaktadır.

Bunun en acıklı bir misali söylene itimat ettiğimiz ve icabında ismini verebileceğimiz Maçkaltı bir karimizin başına gelenlerdir. Bu zatın iki çocuğu birden kızamığa yakalanmış ve doktor kendisine fıncala alabilmesi için bir rapor vermiştir. Ancak karimiz Kurtu-

(Devamı 4 üncüde)

İngiliz denizaltıları

Akdenizde

Müsallâh bir ticaret kruvazörü ile iki büyük ticaret gemisini batırdılar

9 küçük tek-nede batırıldı

Londra, 15 (A.A.) — B.B.C:

Dün akşam nesredilen bir tebliğe göre İngiliz denizaltılar Akdenizde 7,000 tonluk bir düşman ticaret gemisini, 8,000 tonluk bir petrol gemisini, 1 müsallâh ticaret kruvazörünü ve diğer 9 küçük düşman teknesini batırmışlardır. 5,000 tonluk bir düşman petrol gemisi mühim hasara uğramıştır.

Bu hareketlerinin bazısında İngiliz denizaltıları düşman limanlarına sokularak orada bulunan gemileri batırmışlardır.

Anadoluya göç

Mazeretleri dolayısıyla gide-miyenlerin tesbiti işi yarın akşam tamamlanacak

(Yazısı 4 üncüde)

"Yardım sevenler cemiyeti dert dinlemek için büro açacak," Gazeteler

— İşte benim derdim de kocam!

Deniz Kızı

BÜYÜK KORSAN ROMANI

65 Yazan: KADIRCAN KAFILI

Sir, bu sözleri size yakıştıramıyorum. Ben zorla hiçbir şey yapmış değilim, sadece soyguncular arasında kalmış bir genç kıza elimi uzatmış bulunuyorum. Asıl korsanlığı yapan sizsiniz; ben onu kendisinin arzusu üzerine sizden kurtarıyorum.

— Türk heyetinin kamaralarını aramak onları tahkir telâkki edilemez mi?

— Elçiyi hiç rahatsız etmeyeceğiz; biz aradığımızı bulunduğu yeri biliyoruz.

— Neresidir?

— Tercüman Ömer efendinin kamarası...

— Aramadan kendisine sormamız, hiç olmazsa müsaadesini rica etmemiz daha muvafık değil mi dir?

— Doğrusunu söyley mi?

— Söyle!

— Pek âlâ... Zaten tarafımızdan lâzımgelen tedbirler alınmıştır; haber gönderiniz de gelsin!

Bir zabıt onun kamarasının kapısına geldiği zaman Tahirle karşılaştı; ikisinin arasında tek tük kelimelerle kısa bir konuşma oldu; bu sırada kapı açıldı ve Ömer görüldü. Zabıt ona maksadını söyledi; Ömer onun arkasından merdivenleri çıktı. Evvelâ güvertede ki iki yabancı zabıt, sonra rıhtındaki sivilleri gözüne çarptı, şüphelendi. Sir Gordonun bulank gözleriyle karşılaşınca bütün esrar apaydınlık oldu. Amiral Mansel ve Sir Douglas Reid ayağa kalkmışlar, ona yer göstermişler, oturmasını rica etmişlerdi. Ömer ümitlendi ve oturdu.

Pilmut valisi gayet nazik bir şekilde söze başladı:

— Sizi rahatsız ettiğimiz için affımızı rica ederiz. Amiral Manselin size karşı büyük tevaccülüleri var. Biz de Türklerin doğruluğunu iştiriz. Hem en maksada giriyoruz. Haber aldığımız göre siz Ofelya Makoley isminde bir genç kıza kamaranıza aldınız ve Cezaire götürüyorsunuz! Doğru mudur?

Ömer birkaç saniye, sırasıyla amiral Manselin, sir Gordonun, sonra valinin gözlerine baktı ve cevap verdi:

— Evet...

Sir Gordonun yüzüne kaba bir zafer aydınlığı vurdu. Birdenbire kalktı ve sordu:

— Amiralin bundan haberleri var mıdır?

— Hayır!

— Misafir olarak geldiğiniz ve sizden her türlü hürmet ve sevgi esirgemeyen bir memleketten kız kaçurmak yakışır mı? Aramızdaki korsanlığa son vermek için konuşmalar yaptığımız sırada siz görülmemiş ve işitilmemiş bir şekilde korsanlık yapıyorsunuz!

— Sir, bu sözleri size yakıştıramıyorum. Ben zorla hiçbir şey yapmış değilim, sadece soyguncular arasında kalmış bir genç kıza elimi uzatmış bulunuyorum. Asıl korsanlığı yapan sizsiniz; ben onu kendisinin arzusu üzerine sizden kurtarıyorum.

— Lâkin bu sizin haydutluk sanatınızın değişmesini icap ettirmez!

Ömer bir anda iki adım geriledi ve kükledi; aynı zamanda vali ve sir Gordonla kapıya gelen iki zabıt de küklemişlerdi. Amiral Mansel yerinden fırladı ve delikanlım önüne geçti:

— Rica ederim dostum, sakın okunus! Sükunetle karşılanan veritilâfın halli mümkündür.

Sir Gordon bağırıyordu:

— Sizi kral namına tevki ediyorum!

Zabıtlar bir anda onun iki tarafını aldılar. Amiral Mansel için bu dereceye varacağını hiç tahmin etmemişti; şaşırır gibi oldu, lâkin gene soğukkanlılığını kaybetmedi. Delikanlıya sakın olmasın işaret ettikten sonra Sir Gordonla sordular:

Haber Şehirden ve Memleketten

Beden terbiyesi mükelleflerine

Havacılık dersleri de verilecek

Beden terbiyesi kanununa göre herimiz fabrika ve diğer müesseselerde çalışan kadın ve erkek mükelleflerin teşkilatlandırılmasına dünden itibaren başlanmıştır.

Dün Eminönü kazası dahilinde bulunan 500 kadın mükellef saat 14.30 da Gülhane parkında toplanmıştır. Eminönü kaymakam muavini Cevat, beden terbiyesi bölge başkanlığından bir müessesi ve bölge muallimleri mükellef kadınları gruplara ayırmışlar ve kendilerine ne şekilde çalışacaklarını anlatmışlardır.

Gelecek haftadan itibaren haftada dört saat talim ve terbiye görecektir. Gülhane parkında toplanmıştır. Eminönü kaymakam muavini Cevat, beden terbiyesi bölge başkanlığından bir müessesi ve bölge muallimleri mükellef kadınları gruplara ayırmışlar ve kendilerine ne şekilde çalışacaklarını anlatmışlardır.

Bugün de gene Gülhane parkında erkek mükellefler toplanacaktır.

Beden terbiyesi mükelleflerine havacılık dersleri gösterilmesi de kararlaştırılmıştır. Bu maksatla Beyoğlu, İstanbul, Kadıköy ve Üsküdar'da birer paraşütte atılma kulesi inşa olunacaktır.

Demiryollarındaki yeni tarife Trakya ve Anadolu arasında dolu vagonlar mütekabilen geçirilebilecek

Devlet demiryolları ana şebekesi ile Avrupa hattında mütekabil nakliyatı temin edecek yeni tarifinin tatbikına bu sabahdan itibaren bütün demiryollarımızda başlanmıştır.

Kızılaya bir teberru Bir doktor Adanadaki binasını çocuk kampı olmak üzere teberru etti

Ankara 14 (A.A.) — Türkiye Kızılay cemiyeti umumî merkezinden bildirilmiştir:

Sihhat ve ictimai muavenet vekâleti propaganda ve neşriyat şubesi mütehasıslarından doktor Remzi Güneş Adanada Bürücek mevkiinde sahibi bulunduğu 9190 metre murabba'ı arsa dahilinde mutfak banyo ve depodan ibaret müstemilât ile birlikte kâğır binasını, çocuk kampı ihtiyacı için, Kızılay cemiyetine teberru etmiştir. Bu yüksek insani hareketinden dolayı hayısever yurttaşımıza teşekkür ederiz.

Hastalar için tuzsuz ekmecek yapılacak

Belediye hastalar için tuzsuz ekmecek yaptırılmasını kararlaştırmıştır. Bu maksatla Galatada Mehmet Gannin firması tuzsuz ekmecek imalı için ayrılmıştır. Burada yapılacak ekmekler her semte dağılacaktır.

Ankara ekmekleri neden beyaz?

Yeni çeneli ekmeklerden Ankaradan bir numune getirilmiş ve şehrimizde imal olunan ekmeklerle mukayese edildiği zaman daha beyaz olduğu görülmüştür.

Belediye Ankara ekmeklerinin neden daha beyaz olduğunu tetkike başlamıştır.

Sabah Gazeteleri ne diyorlar?..

ni harbe mecbur edebilecek şartları inceleyerek ve sık dokunarak tesbit etmiştir. On sekiz ay evvel böyle idi, şimdi böyledir. Eğer harbin uzaması mukadderse on sekiz ay sonra gene böyle olacaktır.

Bu halde her tarafı muhakak bulunan ittifaklarımızdan dolayı herhangi bir serzeniş hoş görünmeyeceğimizi söylemeye hacet bile yoktur. Eğer yanlış anlamıyorsak Berlin izahnamesinin Almanya (Türk milleti)

Koyun etine konan yeni narh

Bu sabahdan itibaren tatbik ediliyor

İstanbul kasaplık hayvan gönderen mntakalardan gelen telgraflara göre et biraz daha ucuzlaşabilir

Koyun etine konulan yeni narh ile kuzu etine ilk defa vazedilmiş olan fiyatın bu sabahdan itibaren tatbikine başlanmıştır. Bu sabahdan itibaren kasaplarda karaman etinin perakende kilosu beş kuruş eksiği ile 55, dağlık ve kıvrık 60 ve kuzu da 65 kuruştur.

Mevcut statistiklere göre, halen mevcut bu fiyatlar koyun etinin, geçen seneye nazaran kiloda beş kuruş fazladır.

Kuzu çok azalmış bulunduğundan esasen kasaplarda ender bulunmaktadırlar. Kasaplar cemiyeti mevsim icabı 15 güne kadar İstanbul tarafında hiç kuzu bulunmayacağını ve ancak gelen pek az kuzunun Beyoğlundaki bazı kasaplar tarafından alınacağını ileri sürmüştür.

Koyun ve kuzu etine yeni narh konulmuş olmakla beraber fiyat mura-

kabe bürosu et fiyatları ve bazı çeşitlerin sürü sahtiplerine telgraflar çekerek fiyatları yükseltme teşebbüsleri hakkındaki tahkikatı devam etmektedir. İstanbul kasaplık hayvan göndermekte olan mntakalardan gelen telgraflar şimdi et fiyatlarında yapılmış olan tenzilatı haklı göstermekte hatta daha fazla tenzilat imkânı olduğunu meydana koymaktadır; bu hususta tetkikler ıkmal edilir edilmez hem kabil olursa fiyatlarda yeni tenzilat yapılacak, hem de bu adamlar müddeumumiliğe verilecektir.

Ölen Fransız sefiri

Feriköy mezarlığına gömüldü

Ankarada ölen Fransız sefirinin cenazesinin dün Ankaradan getirildiği ve Haydarpaşadan mersimle Tophaneye, oradan da konsoloshaneye geçirildiği yazılmıştır.

Cenaze konsoloshaneden sonra Beyoğlundaki Sen Lûi kilisesine götürülmüş ve burada dinî âyin yapıldıktan sonra hazin merasimle Feriköydeki Fransız mezarlığına gömülmüştür.

Bu merasimde vali ve belediye reisi Doktor Lâtfi Kırdar ve hükümet erkânı da bulunmuştur.

Hususi hastahaneler Yatak fiyatlarına zam yapılar

Son zamanlarda hususi hastahaneler umumiyetle fiyatlarına zam yapmışlardır. Böylece mezkûr hastahanelerin en ucuz simflarında bir günlük yatak fiyatı üç liraya çıkmıştır.

Bu vaziyet, halen vilâyet hastahane tedavî görmekte olan hastalar için fazla ücret vermeği icap ettirdiğinden mesele daimi encümeninde tetkik edilmiş ve hastahanelerin talepleri reddedilmiştir.

Ancak hastane sahipleri koydukları fiatlarda ısrar ettiklerinden keyfiyet sihat ve ictimai muavenet vekâletine bildirilmiştir. Vekâlet vaziyeti tetkike başlamıştır.

Kartalda Toprağa gömülmüş bir ceset bulundu

Evvelki gün, Kartalda Baş büyük köyünde, Süreyya paşa köğkü civarında toprağa gömülmüş ve ayakları dışarda kalmış bir ceset bulunmuştur.

Yapılan tahkikat neticesinde cesedin, Süreyya paşa köğkünde göbânlik yapan Murada ait olduğu anlaşılmıştır. Murat boğazı kalm bir telle sıkılmak suretiyle öldürülmüştür.

Zabta ve jandarma tahkikata başlanmış, iki kişi zan altına alınmıştır.

"Görüldüğü ki mihverciler, Avrupa'da millî hudutlarda yaptıkları keyfi tadilatla, milletlerin siyasi ve iktisadi istiklallerini ellerinden alarak orta ve cenubi şarki Avrupayı birer nüfuz mntakası ve hayat sahası haline idistimar için teşkilât yapmakla, Avrupayı sulh getireceğine, yeni harp tohumları ekiyorlar. Çünkü, Musolninin anlattığı ve Almanların tatbik ettiği şartlar içinde ne Avrupada ve ne de Balkanlarda sulhün temin ve idame etmek mümkün değildir. Galibin psikolojisi değişmiyor. Vaktiyle İngiliz ve Fransız ricâlî Versayda ne yapmışlarsa, şimdi kendilerini galip telâk ki edenler de aynı şeyi yapıyorlar.

Basın Birliği Ankara mntakası kongresi

Dün Halkevinde yapıldı

Ankara 14 (A.A.) — Türk basın birliği Ankara mntakası kongresi saat 11 de Ankara halkevinde toplanmış ve fassız olarak saat 15.30 a kadar devam etmiştir. Mntaka idare heyeti reisi Rize mebusu Kemal Zeki lettin Kamo kongreyi açtıktan sonra riyaset divanı seçimi yapılmış ve resiliğe ittifakla Anadolu ajansı umum müdürü Muvaffak Menemencioglu, ikinci resiliğe Ulus gazetesi sekreteri Samih Tiryakioğlu, ve kâtiplere de Ulus muharrirlerinden Kemal Zeki yet gazetesi muhabiri Mekki Sait F. Adil Seçilmişlerdir. Bundan sonra idare heyetinin iki senelik faaliyetini izah eden raporu okunmuş ve bilâhıra dilek ve hesapları tetkik encümenleri seçilmiştir.

Bundan sonra idare heyetinin raporu mümasibetle müzakere edilmiş gazetecilik mesleğini alâkadar eden muhtelif meslekler üzerinde hararetili konuşmalar olmuş ve neticede idare heyeti raporu tasvip ve heyet ibra edilmiştir.

Bu müzakereler esnasında bilhassa aşağıdaki fikirler tebarüz ederek karama başlanmıştır.

Basın kartı nizamnamesinin biran evvel intacı ve tatbik mevkine konulması.

Basın birliği kanununun icabından olarak müesseselerle meslektaşlar arasında tanzimi lâzım gelen muakavelelerin süratle ikamesi.

Hesapları tetkik encümeninin raporu bilâhıra müzakereye konmuş ve kabul edildikten sonra Ankara mntakası idare heyeti ve haysiyet divanı ve umumî kongre murahhasları seçimleri yapılmıştır.

Seçim neticesinde idare heyetine Ulus gazetesi yazı işleri müdürü Mün taz Fak Fak, Anadolu ajansı muharrirlerinden Şerif Arzık, Ulus muharrirlerinden Nasid Ulug, Cumhuriyet gazetesi muhabiri Mekki Sait F. Adil ve Yeni Sabah muhabiri Bilal

Haysiyet divanı Nurettin Artam, Fazıl Kurtiş, Sabahattin Sömet, Cemil Ökten, Reşat Nuri ve Ekrem Tektaş seçilmişlerdir.

Umumi kongre murahhasına da Mecdi Sayman ve Samih Tiryakioğlu seçilmiştir.

İstanbuldaki kongre

Basın Birliği kongresi dün öğleden sonra saat 15 de ikinci reis Bühran Feleğin başkanlığında toplanmıştır.

Evvelâ Ulus gazetesi müessasi Neşet Halil Atabek büyüklere bir tazim telgrafı çekilmesi ve mntaka reisi Hakkı Tarık Usa bütün sene boyunca gösterdiği faaliyet ve hizmet dolayısıyla teşekkür edilmesi yolundaki teklifi kabul edildi.

Müteakiben bir gün evvel, ekseriyet kazanamayıp yeniden seçilmesi lâzımgelen heyet azalarının seçimine başlanmıştır.

Neticede mntaka idare heyeti aslı azalarına:

75 reyle Hakkı Tarık Us
52 " Bühran Felek
46 " Reşat Feyzi Yüzüncü
35 " Doğan Nadi
33 " Muvaffak Sunal

İdare heyeti yedek azaları:

40 reyle Cemalettin Saracoğlu
36 " Feridun Osman Menet, seloğlu
34 " Fuat Duyar
22 " Kâzım Şinasi Dersan
22 " Nurettin Oryan

Haysiyet divanı aslı azaları:
79 reyle Refik Ahmet Sevgil
73 " Enis Tahsin Til
70 " Ömer Rıza Doğrud

Haysiyet divanı yedek azaları:

64 reyle Muharrem Feyzi Togay
28 " Eşref Şefik Atabay
26 " Bühran Cahit Morkaya

Ankarada toplanacak umumî kongre murahhaslığına:

71 reyle Selâmi İzzet Sedes
63 " Bühran Felek
55 " Valâ Nurettin (VA.Nû)
50 " Cihat Baban
37 " Naci Sadullah Balkara

36 " Sait Kesler
33 " Peyami Safa

seçilmişlerdir. İdare heyeti dün akşam ilk iclâmanı yapmış ve idare heyeti reisi, liğine Hakkı Tarık Usu intihap etmiştir.

Haber
AKŞAM POSTASI
Sahibi ve Neşriyat Müdürü
Hasan Rasim Us
İDARE EVİ: İstanbul Ankara caddesi
Fak. tel. 214. Tel. 23772
Yan. işleri. telefon 23772
İdare. 24370
İlan. 20335
ABONE ŞARTLARI
Ücretli
1 ay 1.50
3 ay 4.50
6 ay 8.50
1 yıl 15.00
Eski
1 ay 1.00
3 ay 3.00
6 ay 5.00
1 yıl 9.00
Basıldığı yer Vakit matbaası

Hâdiseler Ve Tarih

Sürgün krallar...

Son Avrupa harbi bir çok kimse gibi bir çok kralları da memleketlerinden uzaklaşmaya mecbur etti. Onlar hiç şüphesiz harbin bedbaht ettiği insanların en az bedbaht olanlarıdır; zira ölmemişlerdir; aç değildirler; medeni bir insanın günlük ihtiyacıyla mahrum kalmamışlardır; gittikleri memleketlerde hürmet ve alaka görmektedirler; hattâ bir kısmı henüz düşmanların ellerine geçmemiş olan müstemlekelerinden istifade ediyorlar, yani krallık taçlarını kaybetmekle beraber imparatorluk tacını henüz kaybetmiş bulunuyorlar; servetlerini sevdiğerlerini ve ümitlerini beraber götürmüşlerdir; onlar servetlerinden birkaç yüz binini kaybetmiş milyonlere benzerler. En büyük bedbahtlar zaten bütün servetleri baş on liradan ibaret olan ve buna da kaybedenler, hele hayatlarına doymadan ölenler, esir kapılarında sürünenler, kimsesiz kalmış olan sürgün dular, analar, ihtiyar babalar, yetim yavrulardır. Kralların irtisapları ancak vatanlarını ve saltanatlarını kaybetmekten ibarettir ve bunun mahiyeti de biraz kalender oldukları takdirde hehemen tamamiye maddidir. Eğer hisli adamlarsa sürgün olmanın içli ve ince irtisabını bütün kuvvetleri duyarlar. Endülüste bir adamın kuran adam da bu irtisabı tam manasiyle hissedemiyorduklarıdır.

Abdülkadir Han Abdullâh bin Ali Şamda Emevîleri bir ziyafette korkunc ve kanlı bir surette mahvettiği sırada bu aile den yalnız Abdurrahman kurtulabilmiş; bütün Şimali Afrika'yı geçerek İspanyaya gelmişti. O sırada Endülüste yerleşmiş olan arap beyleri arasında rekabetler ve çarpışmalar oluyor; bu hal memleketin umumî rahatsızlığına sebep oluyordu. Abdurrahman idareyi ele aldı; gayet tedbirli, çalışkan, artist bir adamdır. İspanyanın o kadar güzel ve zengin olmasına ve kendisinin de hükümdar bulunmasına rağmen götü unutamyordu; derin bir hasret besliyordu. Hattâ çöden bir hurma ağacı getirtmiş; Karabadağ bahçelerine diktiymişti. Çok zaman bu ağacın gögesine oturur su kasideyi söylerdi:

"Ey güzel hurma ağacı! Sen benim gibi bu yerlerin garibi. Fakat garp rüzgarları senin dallarını nazlı nazlı okşıyor, köklerin beberektili bir toprak buluyor, zirven saf bir hava içinde yükseliyor! Ah, bendeki kederler sende olsa, kimbilir ne hoş yaşları dökeseksin! Taliin gürsuzlğundan senin hiç bir korkun olamaz. Ben ise daima tecavüzlerine maruz buluyorum. Bedbaht talim, Abdurrahman'ın gazabı beni sevgili vatanımdan ayırdı düşürdüğü zaman, Fırat kıyıları süsleyen hurma ağaçlarını gözyaşlarıyla suladım. Ne hurma ağaçları ne nehir, hiçbir kederlerimin atmasını muhafaza edemedi. Ben ey hurma ağacı, vatanında bıraktığım için elem çekme!"

Krallar ve kraliçeler, prensler ve prenseslerde her şeyden evvel meraklılar; onların da içlerinde bir avuç vatan toprağı, bir vatan kokusu, bir aşk ve bir hatıra kimbilir ne kadar ıztırap ederler vardır.

Kadircan KAFLI

İp fakültesinde münhal asistanlıklar

İp fakültesinde bir çok asistanlık münhal sebeblerle açılmıştır. Bu münhal anatomi, umumî emraz, psikiyatri, stit hastalıkları, tıbbi ve hayvansal kimya enstitülerinde münhaler vardır. Buralara yenileri tayin oluna-

TELEGRAF RADYO

Suriye hâdiseleri
münasebetile
**Vişinin ikinci
notası da neşredildi**
Nota ultimatom
mahiyetini taşıyor

Londra, 14 (A.A.) — Suriye hakkında Vişinin verdiği ikinci nota hakkında elde edilen son malumat, Vişinin protestolarına ultimatom mahiyeti vermekten çekindiği hissini teyit etmektedir. Filhakika, Fransız efkârı umumiyesinin vaziyeti, halen İngiliz — Fransız münasebetlerini daha ziyade fenalaştırmaya müsaade etmemektedir.

Fransız radyoları ile protesto notalarının tonu arasındaki sayan kayıtların farkı normal surette anlaşılmaktadır. Resmi Fransız radyoları, efkârı alevlendirmeye çalışarak çok sert bir dil kullanmakta, fakat protesto notaları ise, oldukça yumuşak bir dille, müttefik kuvvetlerin Suriyeye duhulünden evvelki statükoya avdet lüzumu üzerinde ısrar etmekte ve Suriyede Alman kitalarının ve düşman malzemesinin bulunmadığı hakkındaki resmi tekipleri İngilizlere kabul etmemesi hakkında tehditkar olmaktan ziyade müteessir bir ifade ile teessüflerini bildirmektedir.

Esasen bitaraf bir menbada buraya gelen haberlere göre, Darlâmın İngilizlere hakkındaki şiyaseti, Vişi nazırlar heyeti toplantısında çok şiddetli münakaşaları mucip olmuştur. Petenin mesai arkadaşlarından birçoğu istifaya kadar gitmişler, fakat ancak bazı fedakarlıklar ve eczümle İngilizlere ile anlaşmazlığın mevziletilmesi kararı üzerine bu fikirlerinden geri dönmüşlerdir.

Venediğe gidenler

Ribentropla Paveliç
gidenler arasında

Roma, 14 (A.A.) — Von Ribentrop'un bu akşam Venediğe gelerek Kont Ciano tarafından karşılandığı haber verilmektedir. İki nazir geceyi birlikte geçireceklerdir.

Zagreb, 14 (A.A.) — Hırvat lideri Paveliç, Mareşal Kvaternik ve hariciye nazırı Loka Koviç ve maiyetleri erkânı bugün öğleden sonra Venediğe hareket etmişlerdir. Pazartesi akşamı dönemeleri muhtemeldir.

Venedik, 14 (A.A.) — İtalya hariciye nazırı Kont Ciano ile Prems Bismark ve Almanyanın Roma büyük elçisi von Makenzen bu sabah buraya gelmişlerdir. Aynı zamanda Hırvat elçisi Perich de Venediğe gelmiştir.

Emilio, hususî tertibatı bulunan bu yerlerde, tuzağa düşen bigarenin asla haberi olmadan hattâ kendilerine görünmeden yıldırım gibi ani ve şiddetli usullerle ipnotize etmekte, biçare adamı aklından geçiremeyeceği hareketlere sevk etmekte, Emilio'nun bu çengellerinden bazıları ele geçmiş oldukları için de bu mahir ve esrarengiz casusun ipnotize usulüleri hakkında yakın ve kat'î malumat elde edilmesi mümkün olabilmıştır.

Emilionun çengelleri içinde en meşhur ve en mahir olanı kontes Aneşka isimindeki beyaz bir Rus kadınıdır ki maruf Fransız baysekillerden Daladier'ye bazı mühim hareketler yaptırmaya muvaffak olduğu rivayet edilir. Al manların Parise girmelerinden 29 saat evvel bir İngiliz ajanı tarafından otelde tabancayla öldürülmüştür.

Kontes Aneşka, Hollanda ile tica etmiş beyaz Rus muhacirlerinden güzelliyle meşhur bir Rus asilzadesinin kızıdır. Güzelliği annesinin şöretini söndürecek müstesna yaradılıştı bir kadındı. Emilio kontesini bu müstesna ve şaşılağızlığını ilk Rotterdama güzel sanatlar akademisinin bir bahçesinde keşfetmiş, o günden itibaren kontesi meşhur çengelleri arasına sokmuştur.

Kontes Aneşka yakın mahromlerinden bir Fransız ajanına Emi-

Robin Mur vapurunun
batırılmasından sonra
**Amerikan
ticaret gemileri
silâhlandırılacak**
Yeniden top
yapılıyor

Vaşington, 14 (A.A.) — Robin Murun torpilleri üzerine hariciye nezareti tarafından Almanyaya tevdiine karar verilecek portesto notasının muhteviyatı ne olursa olsun kongrenin bir ekseriyeti tarafından tasvip edileceği bugün aşikâr olarak anlaşılmaktadır.

Parlamento mahfillerinde gittikçe hâkim olan hisse nazaran denizaltı ve tayyare hücumlarından korunma için Amerikan ticaret vapurlarının silâhlandırılması muhtemeldir. Aynen buna benzer bir tedbirin 1917 de denizaltı hücumlarına karşı müteveffa reisicumhur Vilson tarafından itihaz edildiği hatırlanmaktadır. Bahriye ticaret vapurlarının silâhlandırılması ihtimalini gözönünde tutarak top ta-leplerini karşılamak üzere aylardan beri hazırlanmış bulunmaktadır. Hellen imal edilmekte olan toplardan başka geçen harpten kalan birçok top da bahriye ambarlarında mevcuttur.

ALMANYA MESELEYİ SİYASİ TELAKKİ ETMİYOR

Berlin, 14 (A.A.) — Resmi memba-lardan ecnebi gazetecilere yapılan beyanata göre Almanyaya için Robin Mur vapurunun batırılması keyfiyeti siyasi değil fakat sadece askeri bir mahiyet arz etmektedir. Binaenaleyh Almanyaya bu meseleyi münakaşadan istinkâf etmektedir. Robin Mur kaçak esyayı hamil bulunuyor ve İngiltereye gidiyordu. Bu sebeble mezkûr vapur, aynı vaziyette bulunan diğer herhangi bir vapur gibi batırılmıştır. Almanyaya kaçak esya götüren her vapuru, milliyeti ne olursa olsun batırmağa karar vermiş bulunmaktadır.

HADİSENİN AKİSLERİ

Vaşington, 14 (A.A.) — Robin Mur vapurunun bir Alman denizaltısı tarafından batırılmış olduğu haberinin tevhit ettiği aksâmların ifrat ile tefrit arasında temevvüğü göstermektedir.

Bazıları harp gemilerinin ticaret vapurlarına refakat etmesini ve "topçu ateşine başlanılmasın", istemektedirler. Diğer bazıları ise hâdisede Almanyanın mesuliyeti olup olmadığı hususunda müteredditler.

Hükümet merkezinde kat'i bir diplomatik teşebbüsle bulunulmasına veya Almanyaya karşı en şiddetli tedbirlerin alınmasına intizar edilmektedir. Hükümet meseleyi büyük bir ehemmiyetle tetkik etmektedir. Ga-

**Amerikadaki
Alman ve italyan
alacakları
bloke edildi**

Maliye nezaretince
kontrol tedbirleri alındı

Vaşington, 14 (A.A.) — Ruzvelt, Amerikadaki bütün Alman ve İtalyan matbuatı ile Avrupada işgal altına alınmış bulunan memleketlere ait alacakların derhal bloke edilmesini emretmiştir. Bu tedbiri ilân eden yeni Mararname Reisicumhura bu hususta hudut-suz salâhiyetler veren fevkalâde ahval kanununa istinaden çıkarılmıştır. Beyaz Saray icap eden kontrol tedbirlerinin maliye nezareti tarafından alınacağını bildirmiştir. Esasen bu hususla alâkadar bir servis ötedenberi faaliyete geçmiş bulunmaktadır.

zeticiler ise Amerikanın geçen umumî harbe girmesini intaç eden Lusitanianın torpilleri hâdisesini hatırlatmaktadır.

Mebusan meclisi ordu enclümeni reisi Mav şü beyanatta bulunmuştur:

Harp gemilerimiz, ticaret vapurlarımıza refakat etmemelidir. "topçu ateş", başlamalıdır. İlk ataman mı daha iyi atılmışı görelim.

Ayandan Connelly hâdiseyi haksız ve sebebsiz bir hareket olarak tasvif etmiş ve demiştir ki:

Hükümetimiz bu kabîl hâdiselerin tekrâr etmesine mani olmak için lâzım gelen tedbirleri alacaktır.

Ayandan Vannuys, vapurun battığı zaman bulunduğu mevkie göre hâdisenin ehemmiyet alacağı fikrinde olduğunu söyleyerek demiştir ki:

Eğer vapur tehlikeli sularda yani harp mntakasında veya harp mntakasına civar bir yerde bulunuyordusa lüzumundan fazla endişe etmeliğimize mahal yoktur. Fakat şayet vapur bu mntakalarda bulunmıyordusa vaziyet daha çok vahimdir.

Ayandan Johnson demiştir ki: Herkesin alçak sesle bahsetmek istediği vaziyeti doğuracak hâdisenin bu olmadığını ümit ederim.

Ayandan Wheeler şunları söylemiştir: Müdahale taraftarlarımızca reisicumhurun bizi harbe sokmak için aradığı hâdiselerden birinin bu hâdiseye olduğunu ümit ederim.

Nihayet ayandan Smith de demiştir ki:

Robin Murun bir denizaltı tarafından batırıldığını hariciye nezaretinin bildiğini zannetmiyorum.

Günün içinden: At çalındıktan sonra...

Muzaffer Esen

Hayatı dümdüz bir çizgiden ibaret olan bütün iş adamları gibi İstanbul sokaklarından sabah erken işime giderken ve akşam geç vakit evime dönerken geçirim. Her gün gördüğüm manzaralar birbirinin tamamiyle eşidir. Halbuki günün başka başka saatlerinde şehrin ayrı ayrı semtlerinde avare avare dolaşmak imkânına malik olan bahtiyarlar için kimbilir sokak ne geniş bir âlemdir.

Kırk yılda bir itiyadından ayrıldım. Dün sabah evden biraz geç yani sabah saat ona doğru çıktım. Karsılaştığım iki küçük hâdiseye baka oldukça ehemmiyetli şeyler öğrettii.

Hâdisenin birisi şu: Tramvay yolu üzerinde muhteşem bir apartmanın kapısı önünde ağzına kadar dolu süprütü tenekesi yan yatıyordu. Üzerinde inen, çıkan, vızıldayan sineklerden kesif bir bulut var.

Düşündüm: Bu saatte çöp arabası muhakkak bu caddenin geçmiştir. Bunun aksi iddia edilemez. Şu halde bu süprütü tenekesi muhakkak geç uyanan tenbel bir hizmetçinin kabahatini örtmek için buraya geç vakitte bırakılmıştır. Hizmetçi bunun şehrin hayatına karşı bir suikast, belediye karşı çirkin bir iftira olduğunun tabii farkında değildir. Kimse bunun kendisine öğretmemiştir ki öğrensini.

Bir aralık vazifemin hudutlarını aşarak bu işe müdahale etmek, kapıyı çalarak ev sahiplerine bu hakikati söylemek istedim. Fakat bu aralık ikinci küçük hâdiseye dik katini üzerine çektiği için bu tasavvurdan vazgeçtim.

Temiz giyinmiş genç bir vatandaş paketindeki son cigarayı yakıtı ve gözlerle etrafında boş kutuyu atacak bir yer aradı. Bulamıdı. Paketi sokağa fırlatırken dik kat ettim. Yüzü mecburiyetle altın da bir günah işleyenlerin hicap rengi olan tatlı bir penbelikle gölgelenmişti.

Bu iki hâdiseye bana şunu hatırlattı. Bundan bir, bir buçuk sene kadar evvel, sokaklara, tramvay durak yerlerine şehirlie bazı tav-

siyeler yazılmış, tramvay biletlerini atmak için birtakım kutular konmuştu. O vakit bütün gazetelerde fıkrâ yazan arkadaşlar bu hareketi yersiz, lüzumsuz, faydasız bulmuşlar, kutuların çirkin olduğunu, şehrin manzarasını bozduğunu iddia etmişlerdi. Gazetelerin elbirliğiyle yaptıkları bu neşriyat derhal tesirini göstermiş, levhalar kaldırılmış, kutular da sökülüp atılmıştı.

Bu iki manzarayı o vakit bu manzarayı çirkin, faydasız ve lüzumsuz bulan bu arkadaşlara itihaf ediyor ve şimdi kendilerinden soruyorum.

Çöp arabası geçtikten sonra süprütü tenekesini sokak kapısı önüne bırakıveren tenbel hizmetçiye ikaz etmek, ona şehrin şehirlinin malı olmak bir, on, yüz, bin defa ihtar etmek faydasız mıdır?

Cigara paketini atmak için ana caddede bir çöp kutusu bulamıyan vatandaşın paketini yere atarken çehresini kızartan hicap rengi çirkin midir?

Sokağa çöp kutusu koymak belki lüzumsuzdur. Fakat bu kutuyu arayıp bulamıyan temiz ruhlu, kıbar vatandaş da lüzumsuz mudur?

Yahudi meselesi

Fransada yeni iki kanun neşrediliyor

Tescil edilecek yahudiler birçok sanat işleri yapamıyacaklar

Vişi, 14 (A.A.) — Yahudi işleri umumî kâtibi Vallat cumartesi günü uzun iki kanunun resmî gazetede neşredileceğini bildirmiştir. Bu kanunlardan biri Yahudilerin hakkında meriyette bulunan kanun hükümlerini geniş mikyasta şümullendirmektedir. Diğer kanun da Fransada yaşayan bütün Yahudilerin tesciline aittir. Birinci kanun Yahudilerin bankacılık, borsacılık, simsarcılık, radyoculuk, gazetecilik ve filmcilik gibi meslekleri intisabını menetmekte ve bakaloryasını veren Yahudi talebelerden üniversitelere gireceklerin adedini tahdit etmektedir.

Umumî kâtip, yeni tedbirler hakkında gazetecilere izahat vermiş ve bu münasebetle Fransız topraklarında yaşayan Yahudilerin halen tehcirine imkân olmadıktan bunlara ait meselenin ancak harpten sonra kat'i bir hal suretine bağlanabileceğini beyan etmiştir.

Mareşal Petenin mesajı

General Frankoya verildi

Madrid, 14 (A.A.) — D. N. B. Lyon başpiskoposu Kardinal Gerlier, General Frankoya, Mareşal Petenin bir mesajını tevdi etmiştir. Mareşal, bu mesajında, şubatta General Frankonun yaptığı ziyareti henüz iade edememiş olmasından dolayı teessürleri bildirmiş ve hususî kıymetini takdir ettiği Fransa — İspanya dostluğunun daha ziyade takviye edilmiş olduğu fikrini izhar etmiştir. Mareşal, mesajını, İspanyaya ve İspanyanın sefine karşı saadet temennilerini izhar ile bitirmektedir.

Mülâkattan sonra General Franko ile Kardinal Gerlier arasındaki görüşmelerde Fransız büyük elçisi R. Pietri de bahsetmiştir.

Yeni Harbin KIZIL KİTABI

Yazan: Casus mektebi profesörlerinden İsveçli A. Mengham

- 51 -

lio hakkında şu sözleri söylemişti:

— Emilio ile tanıştığım andan itibaren kendimi bir rüyada yaşıyorum zannediyorum!.. Dünya benim için rüyada görülen bir dünya gibi sanki bir kat daha güzel!..

Kontesin bu sözlerine hayret eden Fransız ajanı büyük bir merakla düşerek, şaşılağız güzelliği içinde, hakikaten dünyanın en mesut tebessümleriyle gülen kontese sormaya mecbur oluyor:

— Niyamadam, sevgili kontes! diyor. Emilioyu bu kadar mı seviyorsunuz?

Kontes Aneşka hayretle muhabatabın yüzüne bakıyor:

— Sevmek mi? asla! diyor. Ben Emilioyu hiçbir zaman sevmemişim!

— Sevmediniz mi? Fakat o benim tanıştığım andan itibaren dünyayı ancak aşkların göreceği bir rüya halinde gördüğünü söylüyorsunuz ya?..

— Evet! Fakat duyduğum hal asla böyle bir sebepten ileri gitmiyor!.. Filhakika bir rüya için

deyim! Ancak, bu Emilioya karşı duyduğum aşktan ve bağlılıktan filân değil! Bilakis ben bu adamdan nefret ederim! Çünkü o ya - kişikliği ve muhteşem gururu içinde bir katil âdiliği taşır! Bundan dolayı ondan tiksınmekten kendimi alamam!..

— O halde, sevgili madam, sadetinizin nereden geldiğini anlamakta mazurum!..

— Saadetim mi? Fakat gayet basit! Çünkü, irademe sahip değilim!..

— Nasıl iradenize sahip değilsiniz? Size bu derece saadet ve hoşnutluk veren bu mudur?..

— Evet! Buna şaşırmış değil mi? Halbuki harikulâde bir şey! Belki kendi ruhu içinde bir başka sinin ruhunu ve iradesini yaşamak kadim ruhuna pek uygun geldiği için bu hal benim harikulâde hoshu - gidiyor! Bu çok güzel bir şey. Zira, eğer ben sırf kendi irademle yaşasaydım felâketten felâkete sürüklenirdim!

— Felâketten felâkete mi? Fakat neyin madam?

— Çünkü... Ah! bunu bilmiyecek bir şey yok! Çünkü, benim güzel bir kadim olduğum rivayet edilir!..

— İyi ya, sevgili kontes! Bu, bir kadın için asıl mes'ut olmak sebebi değil midir?

— Asla!.. Eğer ruhunuz fevkalâde zayıf bir kadim ruhu olarak doğmussa ve etrafımızdaki insanlar tarafından çok defa müstesna bir güzellikte görülüyorsanız, insanların elinde bin türlü betahatlığa uğrıyacağınız aşikâr değil midir? Hakikaten ben aslında gayet zayıf ruhlu bir kadımm!.. Belki bu kusurundan dolayı şimdiki kadar betahatlıklar içinde ölüp gitmiş bile olacaktım!.. Halbuki bugün ruhumda dünyanın en büyük ve beni kendi zaafımla yaşamaya asla terketmiyen kuvvetli bir iradeyle yaşıyorum!..

— Nefret ettiğiniz adamın iradesini mi kastediyorsunuz?..

— Evet!.. Emilionun!.. Hiç bir gün ne yapacağımı, ne suretle hareket edeceğimi bir saniye bile düşünmüyorum!

— Emilio mu size bütün hareketlerinizi emrediyor!

— Emir mi? Asla.. Onu görmüyorum bile!.. Fakat eminim ki o beni sevk ve idare etmektedir! Onun için daima gülen ve gülüşü Pariste en büyük taç pırlantalarından belki daha parlak bir şöretle anılan bir kadim olabiliyorum!.. Öyle değil mi?..

(Devamı var!)

YABANCI DİL DERSLERİ

ALMANCA (57)

Her hafta Haber gazetesine eklenir.

RENATE

Müjg

— 57 —

RENATE

Storm

— 57 —

1. Als ich entgegahe, dass ich dergleichen an des Bauren Strümpfen nicht gesehen, meinte er: "Ja, ja, ihr kommt nur des Sonntags auf den Hof, da trägt der Bauer seine hohen Stiefeln."

2. Da sich das in Wahrheit als so verhielt, so schwieg ich; der Schneider schob sich einen Schrot Tabak Hinter seine magere Wange und sagte, seinen Hals zu meinem Ohr reckend: "Es liegen wohl oftmals wie der Strumpf, hunder vor seinem Bette; aber der Bauer hütet sich; er weiss es wohl, wer ihm das zweite knagellegt. Die alt Marika hat zwar versucht, die Strümpf ihm eager zu stecken, damit sie nicht herunterfallen; aber wenn sie dran kommt, — sie hat's mir gestern selbst erzählt —, so tanzet es ihr wie Elfen vor den Augen oder wie Wimmeln wie Unzucht über ihren alten Leib. Will auch wohl scheitern, als ob dem — ihr wisst, wen ich meine, Jungheer — das Spiel schon altzunge währe; denn der Bauer hat nichts offen harte Anfechtungen zu bestehen, dass er in seinem Bett nicht davon kann; es witzet sich was über ihn und drängt ihm den Oden ab; dann springt er auf und wandert umher in seinen finsternen Stuben und schreit nach seinem Kinde."

3. Als ich bei diesen Worten mich in meinem Sitze aufrub, sagte der Schneider: "Ich weiss, Jungheer, ihr habet vielen Aufschlag gehabt mit dem Mädchen; wüsst auch kein Untatlein an ihr, als dass sie gar stolz tut gegen unsereichen; mag aber auch besser zu Eurogleichen passen!"

4. Der Mann redete in solcher Art noch lange fort, obschon ich fieder mit keinem Wörtlein ihn ermuntere.

5. War aber eine tüble Wegzehrung, welche ich also mitbekommen.

(1) Anfechtung: temayıl, insanı fenaleğe sevkeden şeyil, arza, (2) wälzen: yuvarlanmak; sich wälzen, yuvarlanmak, batmak, (3) Wegzehrung: yol harcı (yiyecek ve sair 'hakkında olduğu gibi para için de aynı kelime kullanılır); harcırah, Burada bu kelimeyi kullanmakla gevezetiz, tahammül edilmeyen bir yol yükü halini aldığı anlatılmak isteniyor. Paralel olan çevirmeyi bozmamak için aynı kelimeyi muhafaza ederek cümleyi olduğu gibi türkçeye çevirmek istersek harcarah kelimesini kullanabiliriz. (4) mitbekommen: evden ayrılrken yanına almak, beraber almak.

ANALİZ ve TEORİ

Subjektasız şekilde yazılmış olan aşağıdaki cümleleri dikkatle tetkik ediniz:

a. Wer fleissig ist, hat immer zu tun, çalışan başari; wessen Eltern gestorben sind, der wird eine Waise genannt, ana babası ölmüş olana yetim denilir; dass wir das Vaterland verteidigen, ist unsre Pflicht, vatani müdafaa etmek vazifesidir; es ist gewiss, dass das Geld allein nicht glücklich machen kann, malfumdur ki, para daima saadeti temin edemez; war nie etwas versucht, der weiss nicht, was er kann, arastirmasini bilmiyen yapmaga kabiliyetli olduğu şeyi de bilemez (bir şeyi arastirmayan kimse, ne yapabileceğini de bilmez); da sich das in Wahrheit also verhielt, so schwieg ich, hakikatte dediği gibi olduğu için sesimi çıkarmadım (almanca metne bakınız).

1. Çiftlik sahibinin çoraplarında böyle bir hal görmediğini söylediğim zaman o bana şöyle cevap verdi: "Tabii, evet; siz çiftliğe yalnız pazar günleri gelirsiniz; çiftlik sahibi pazarları yüksek cirometoları giyer!"

2. Hakikaten doğru söylediği için hiç sesini çıkarmadım; terzi zayıf yavaşın gerisine çığnemek üzere bir parça tüttün sıkıştırarak, boynunu benim kulağıma doğru uzatmış olduğu halde: "Ekseriya, dedi, çorap bağları yavaşın önünde durur; fakat çiftlik sahibi sakınır, ikinci çorap bağını kimin oraya koyduğunu pek iyi bilir. İhtiyar Marika ona düşmelerine mâni olmak için daha dar çoraplar örmeğe çok çalışır, fakat o bunları giyince, — daha dün bana kendisi hilâye etti — gözleri önünde sinekler uşmağa başlıyor veya kocamış vücudunda karınca-lamalar oluyormuş. Keza öyle seursunuz ki o — bayım kimi kas-tettiğini anlıyorsunuz — bütün zamanını çaka ile geçirir; halbuki çiftlik sahibi gece vakti ekseriya kendisini yatağında tutamıyacak olan sekeres kovaların tesadit altında kalır; bu onu içkenes altına e-len bir çaradır, adetâ nefesini koser; bu yüzden yatağından fr-lar, karanlı odasında oradan ora-ya dolur ve çoğunun feray e-derek çağırır."

3. Bu sözler üzerine, oturdüğum yordan sıyrarak kalktığım için terzi dedi ki: "Bayım biliyorum, onun kuma çok tatlı olduğunuza biliyorum; hem bize pek yik-sekten baktığı için ona hiçbir ka-bahatlık da isnat etmiyorum; o sizin seviyenizde bulunmaları için daha uygundur!"

4. Bu adam, ben hiçbir ke-lime ile ona ateslendirmedim halde aynı tarzda daha uzun za-man söylenmesine devam etti.

5. Evden ayrılrken adetâ, yol-cuğunun cesasında taşınak üzere müziğe bir yük almışım.

Mesela Dayak kabilesi efradı yalan söylemeyi en büyük günah sayar ve yalan söyleyen bir adam en ağır ce-zaya müstahak görülür. Yalan söy-leyen kimse denize veya nehre atılarak timsahlara yedirilir. Dayak kabilesi efradının iyi âdetlerinden biri hırslı-lığın büyük bir suç olarak kabulüdür. Hırslılık eden bir Dayaklı derhal ö-ldürülür.

Dayak aşiretinde geysani korkut-mak için hususi merasim yapılır. Bu merasim bir kaç kişinin korkunc ku-yafetlere girip bütün kabile huzurun-da raks etmesinden ibarettir. Bu çir-kin kıyafetli kimseler raksederlerken diğerleri de bağırır, çağırır ve sözde geysani kaçırlar.

Kabile reisi aşiret efradının rey-i ile intihap olur ve her hangi bir işi yaparken bir çok kimselerin reylerini almağa mecburdur. Reisin görüldü-ğünde diğerlerinden farkı kulaklarındaki kü-peleri ile boynundaki gerdanlıktır.

Reisin hususi bir çadırı vardır. Ve bu kapının önünde bir insan başı as-lıdır. Reisin bundan gayri hususiyeti yoktur.

Dayak kabilesi efradının büyük dılgımanı timsahlardır.

Bu kabile deniz kenarında yaşadığı için balıklıktıkla geçinirler. Kendileri-ne göre deriden iptidai kayıkları var-dır. Bunlarla timsahlardan fırsat buldukları zamanlar avlanırlar. Bazan timsahlara muharebe açar, bazan da bu hayvanlarla sözde mütareke ak-tederler. Tabii bütün bunlar iptidai inanglardan başka bir şey değildir. Pek tabii ki, timsahlar mütarekeyi bozar ve muharebe yeniden başlar.

Dayak halkı bu mücadele esasında öldürbildikleri timsahları sahile çe-kerek onlarla eğlenirler.

Cemiyet Tetkikleri

İnsan başı kesenler aşireti

Atlantik ve bilhassa Pasifik Okya-nusuna serpilmiş olan ırılı ufaklı bir çok adalarda pek garip karakterlere malik bir çok kabileler yaşıyor. Bun-ların bir çoklarının hayatları tetkik olamamıştır. Fakat muhtemelen ki, ge-rek bu Okyanuslardaki adalarda ge-rekse medeni insanın henüz tamamen sınıra varamadığı "Malezya", adala-rında daha medeni insanla temas et-memiş bir çok kabileler yaşıyor.

İnsanların yakından görüp hususi-yetlerini tetkik ettikleri, resimlerin aldıkları vahşi kabilelerin hayatları-ndan size bir kaç misal vererek henüz hayatları tetkik olunmayan insan bir-lüklerinin ne kadar enteresan hususi-yetlere malik olabileceklerini takdir edersiniz.

Bugünkü yazımızda medeni insan elinin çoktan girmiş olduğu Borneo a-dasında yaşamakta bulunan bir yarı vahşi kabile den bahsedeceğiz.

Bu kabilenin adı "Dayak", kabilesi-dir. Bu yarı vahşi insanlar bize çok gülmek, çok tuhaf görünecek olan bir çok garip âdetlere maliklidir.

Bunlardan en basiti bu kabile hal-kının vücutlarını bir incir yaprağıyla olan örtmek ihtiyacını duymamaları-dır. Fakat buna rağmen pektâ süs-lerine düşkündürler. Kollarında tekam talım bilezidler, bağlarında yapma boynuzlar vardır. Boynuz, Dayak ka-bilesi halkının tacı mesabesindedir. Dayak kabilesi halkınca yâzlarında sakal ve bıyık bırakmak en büyük günahdır. Ancak kabile reisi sakal ve bıyık bırakabilir. Kalbe hepsi sakal ve bıyıkların yolarlar.

"Dayak", kabilenin en garip âdeti insan başı avlamalarıdır.

Dayak kabilesi halkının dini inanış-larına göre Allah memnun etmek için insan başı hediye etmek lâzımdır.

Bu sebeple Dayak kabilesi efradı bütün ömürlerini insan başı kesmelele geçirirler. Bâsen bu gibi vahşi ka-bileler arasında insan başı kesmek aynı zamanda bir kahramanlık eseri addo-lunur. Bir genç bir insan başı kesme-diğe, erkek sayılmaz, evlenemez, in-san başı kesmeyenler, âdetleri ka-kak kimse sayılmaz. Dayak kabilesi-sinde en çok insan başı kesmiş olan kimse en çok hürmet gören kimsedir.

Dayak kabilesi kesilen başları toplar-yarak mabetlerini inşa eder ve bu mabetler içinde Allah kestikleri baş-ları hediye ederler. Gençler kestikleri başların miktarıyla öğünürler. Bu başlar düğün mabetleri içinde teza-dif ettikleri kimselerin başlarıdır...

Dayak kabilesi efradı rastladığı ada-mı öldürüp başını kesmeği en mukad-des vazife olarak bilir. Dayaklıların mabetleri önünde kestikleri başlardan yapılmış fidi sütun vardır. Bütün dini âyinler bu sütunların önünde yapılır.

Fakat bunlara mukabil medeni dün-yada çok iyi görünen bazı âdetleri de Dayak kabilesi efradı çoktan kabul etmişler.

Mesela Dayak kabilesi efradı yalan söylemeyi en büyük günah sayar ve yalan söyleyen bir adam en ağır ce-zaya müstahak görülür. Yalan söy-leyen kimse denize veya nehre atılarak timsahlara yedirilir. Dayak kabilesi efradının iyi âdetlerinden biri hırslı-lığın büyük bir suç olarak kabulüdür. Hırslılık eden bir Dayaklı derhal ö-ldürülür.

Dayak aşiretinde geysani korkut-mak için hususi merasim yapılır. Bu merasim bir kaç kişinin korkunc ku-yafetlere girip bütün kabile huzurun-da raks etmesinden ibarettir. Bu çir-kin kıyafetli kimseler raksederlerken diğerleri de bağırır, çağırır ve sözde geysani kaçırlar.

Kabile reisi aşiret efradının rey-i ile intihap olur ve her hangi bir işi yaparken bir çok kimselerin reylerini almağa mecburdur. Reisin görüldü-ğünde diğerlerinden farkı kulaklarındaki kü-peleri ile boynundaki gerdanlıktır.

Reisin hususi bir çadırı vardır. Ve bu kapının önünde bir insan başı as-lıdır. Reisin bundan gayri hususiyeti yoktur.

Dayak kabilesi efradının büyük dılgımanı timsahlardır.

Bu kabile deniz kenarında yaşadığı için balıklıktıkla geçinirler. Kendileri-ne göre deriden iptidai kayıkları var-dır. Bunlarla timsahlardan fırsat buldukları zamanlar avlanırlar. Bazan timsahlara muharebe açar, bazan da bu hayvanlarla sözde mütareke ak-tederler. Tabii bütün bunlar iptidai inanglardan başka bir şey değildir. Pek tabii ki, timsahlar mütarekeyi bozar ve muharebe yeniden başlar.

Dayak halkı bu mücadele esasında öldürbildikleri timsahları sahile çe-kerek onlarla eğlenirler.

Dayak kabilesinde ateş gazetisi bü-yüktür. Bir çadır altında yaşayan ba-zı ailelerin dört yüzü tenevüs eden âzası olduğu görülür. Bu kadar geniş ailelere dünyada pek az tesadif olu-nar diyebiliriz.

Dayak aşireti içinde en ziyade se-vilenler çocukları, ihtiyarlarıdır. Dün-yada hiç bir aşirette çocuk ve ihtiyar-lara bu kadar hüsnü muamele edil-mez. Dayak isimli yarı vahşi kabile-de küçük büyüğün en sayanı hür-met kıymet oldukları takdir edilmiş-tir.

İşte Pasifik Okyanusunda Borneo adasının bir köşesinde yaşamakta o-lan ve insan başı kesmeleriyle meş-hur olan yarı vahşi Dayak kabilesinin hususiyetleri.

Fakat acaba şu dünya yüzünde ga-rabet ve vahşet bakımından Dayak kabilesini gölgede bırakacak nice aşı-retler yaşamaktadır.

ASKERLİK İŞLERİ

Begiktaş yerli askerlik subesinden:

312 No 382 dahil bütün salâhat derecelere ayrılmak üzere manene oturtulmuşlardır. Eflerindeki nüfus hü-viyet cüzdanı ve eski raporları ve altıncı adet fotoğrafları ile herma şube ye müracaatları ilân olunur.

* * *

Bakırköy Askerlik Subesinden:

Şubemizde kayıtlı 312 — 332 do-ğumlu sakat eratin grup tesbiti için yeniden muayeneleri yapılmış ve bu grupları ayrılmış sakatların rapor nüfus hüviyet cüzdanları ve diğer adet fotoğraflarıyla birlikte herma şube ye müracaat etmeleri ilân olunur.

KURBAN DANDAR

(Bu sütunda okuyucularımızın ga-zetemiz yamındaki kuponla birlikte göndercekleri EVLENME TEKLİFLERİ, İŞ ARA-MA, İŞ VERME, ALIM, SATIM gibi teklif mahiyetinde olan yazılar bu-kunların paraları karşılığında)

Evlenme teklifleri

* Yaş 33, boy 160, kilo 63, esmer, yüksek tahsilli, çirkin olmayan, asil ve ciddi, 9 senedir gerefile çalışan 60 lira asil maaşlı bir kız, esmer, zayıf, uzun boylu, alkol kullanmayan karak-ter sahibi bir bayla evlenmek arzu-lundadır. Resim ve serih adreslerle (Ş. K. 202) remzine müracaat. 166

* Yaş 37, boy 167, kilo 72, Kumral, yüksek tahsilli 150 liradan yüksek ka-zancı bir bay, Şen, orijinal tipli yaşlı ve boyuyula mütenasip bir kız veya dulca evlenmek istemektedir. (H. 167) remzine müracaat. Gönderilecek re-simler lade edilecektir. 167

* Yaş 39, boy 167, kilo 70 kumral, serbest bir meslek sahibi, ayda 90-120 arasında kazançlı, içkiyi cümleyen, ci-gara kullanan bir bay, güzel, sarışın veya kumral, ince yapılı mütenasip vücutlu bir bayanla evlenmek iste-mektedir. (Gönül 5) remzine mür-aat. 168

İş ve işçi arayanlar:

* Bir Fransız erkek lisesi mezunu iş aramaktadır. Biraz İngilizce de bilir (Erol) remzine müracaat.

* 17 Yaşında orta üçe kadar oku-muş, yazısı okunaklı bir genç çalış-mak mecburiyetindedir. Müesseseler de, okullarda kütüphane ve diğer se-tiş dükkânlarında iş aramaktadır. Taksim Feridiye çaylak sokağı 88 nu-maraya mektupla müracaat.

* Ortaokulu iyi derece ile bitirmiş 17 yaşında bir genç resmi veya hususi müesseselerden birinde münasip bir iş aramaktadır. Fatih büyük Otukçu yoluğu Fahriyeb sokağında 8 numara da Osman Ergünsele müracaatları.

* Bi: mağaza için satış memuru ve kasiyer bayan alınacaktır. 10-15 yaş-larında bir de çocuğa ihtiyaç vardır. (Tel) remzine müracaat. 162

* 20 yaşında bir genç herhangi bir ticarethane de iş aramaktadır. (X. n) remzine müracaat.

* Ortamektep mezunu, nayata atıl-mak mecburiyetinde bulunan bir genç iş aramaktadır. Fatih büyük Otukçu yoluğu Zekiye sokağı numara 15 de Muzaffer Özey.

* 19 yaşında orta iki tahsilli, gümrük komisyoncusu yanında 3 sene ça-lışmış, piyasayı az çok bilen, gümrük işlerinden anlayan Bonservisi olan, Me-

Saray hayatı

Padışahın sırtkâtipleri - Yeni tayin edilmiş sadrazam, şey-hisâm ve Kırım hanlarını sarayda kim karşılar - Has ahır hazinesinde neler bulunur - Saray kıyafet ve tuvaletleri - Dokuz çiftelerin lapti kürekçileri -

Yazan: Tayya zade ATA EFENDİ

100 sene evvel Osmanlı sarayında yaşamış bir Zülfü Ağa.

SIR KÂTİBİ:

Memuriyetleri icabı padışahın es-rafına vâkıf mahremi olacaktırların, has oda ağaları arasından padışahın muhabbet ve emniyetini kazanmış bi-ri olarak seçilip tayin edilir. Evvelle-ri, sır kâtipliğine, hazine hümayun yazıcıları arasından has odaya alın-mış ve orada tetkik ve tecrübe edil-miş iş bilir ve dirayetli kimseler me-mur olurdu.

Hicri 1130 dan sonra hazine başkâ-tiplerinin müstaitleri has odaya alın-rak hemen sır kâtipleri tayin edilir ol-duklar.

Sır kâtiplerinin vazifesi, Babâlden gelen evrakın müdürlerini huzuru hü-mayunda sökmek ve evrakı padışa-hın eline teslim etmek, padışahın hattı hümayunlarını da yine huzurunda sa-rıp müdürlemek ve Babâliye götürül-mek üzere haselî ağaya, yahut Koz-bekçi başya veyahüt da baltacılar kethüdama vermektir. Padışah tara-fından saklanması lâzım gelen evrakı da torbalarına koyup saklamak keza sır kâtiplerinin vazifesidir. Cuma se-lâmında, yahut padışahın her han-gi bir vesile ile şehirde dolacağı sır-a da kondisine sunulan arzualleri de sır kâtipleri alır, yamağına hülasa et-tirdikten sonra asillariyle beraber pa-dışaha arzeder.

Sadareta, şeyülislamğa, Kırım hanlığına ve yahut rikâbı hümayun kaymaklığına tayin edilen zevat müzara çimlik üzere saraya gelme-lerinde alay elbiselerini giymiş olan çuhadarağ tarafından saray hüma-yunun soğuk çeşme kapısının iç tara-fında kargılanırlar. Peyk ve solaklar da mevcut olduğu halde alay ile "ortaka-pr", ya gelinir. Padışah Begiktaş sa-rayında ise, çuhadar ağa bu gibi zevatı Çimlik meydanı denilen meydana kargılar. Huzurdan çıktıktan sonra da, aldıkları yere kadar teygi eder. Bu hizmetlerinin karşılığı olarak teğrifat defterlerinde bir ücret tayin ve tesbit edilmiştir ki, bu yüksek mevkilerden birine tayin edilmiş o zevat tarafın-dan gönderilir.

Has ahır hazinesine gelince, bu ha-zinede gayet kıymetli eğer takımları vardır ki, hazine hümayun kethüdası ile baş çuhadar da mevcut defterleri-ne göre mirahor ağalarla has ahır ha-zinedarma ve Raht kâtibine teslim edilmiş bulunmaktadı; baş çuhadar bunların cümlesinin amiridir.

Bu takımların arasında eskimis c-anları hazine hümayun kethüdası ile istisarenen sonra tamir ettirir, leap ederse yeniler, bu takdirde, has ahır yazıcısı ile hazine baş yazıcısına ka-yıtlarını düşürerek sekl ve biçimleri değışenleri yeniden kaydettirir.

Kırk nefer çuhadar ağaların ilk yirmi neferi, hazine hümayunda de-mirbaş olarak kayıtlı olup kendilerine emanet olarak verilen som gülmüşten birbirine merbut geçme tokalı ve al-tın yaldızlı kusak kusanırlar. Bu ku-şağa merbut yaldızlı gülmüş kamçı asarlar. Yanlarına yaldızlı tokalı gü-lmüştan yapılmış bir hançer sakıtırlar. Bellerine kendi malları olan mü-cevherli bıçak takarlar. Diğer yirmi nefer çuhadar mülâzimi olup belleri-ne bir değirmi şal kusanırlar, hançer takarlar ve bunları keselerinden satın alıp tedarik ederler.

Bu kırk nefer çuhadaların cümle-sine, senede bir defa mevsimlere uy-gun üger dolama (cuha cinsinden bir kuma), birer cuha ve birer gâll çağır-kavuk, sarık, elmas ve hare ve sade muhtelif renklerde üger kaftan, üger entari, her üç ayda bir, bir çift çizme bedeli verilir.

İkinci çuhadar hangi kışta olu-sa olsun, diğer üç kıştaki çuhadar-ların zabıdittir.

Üçüncü çuhadara "Çizmeçi eski, ünvanı verilir ki, dokuz çift hünkâr kayıklarının on ikiler nefer olan kır-ti kürekçilerinin zabıdittir.

Padışahın saltanat ile bir yere git-tiğinde sunulan arzualleri halıktan çuhadar ağalar alır, sır kâtipleri yama-gma verirler.

İkinci çuhadar hangi kışta olu-sa olsun, diğer üç kıştaki çuhadar-ların zabıdittir.

Üçüncü çuhadara "Çizmeçi eski, ünvanı verilir ki, dokuz çift hünkâr kayıklarının on ikiler nefer olan kır-ti kürekçilerinin zabıdittir.

Padışahın saltanat ile bir yere git-tiğinde sunulan arzualleri halıktan çuhadar ağalar alır, sır kâtipleri yama-gma verirler.

İkinci çuhadar hangi kışta olu-sa olsun, diğer üç kıştaki çuhadar-ların zabıdittir.

Üçüncü çuhadara "Çizmeçi eski, ünvanı verilir ki, dokuz çift hünkâr kayıklarının on ikiler nefer olan kır-ti kürekçilerinin zabıdittir.

Padışahın saltanat ile bir yere git-tiğinde sunulan arzualleri halıktan çuhadar ağalar alır, sır kâtipleri yama-gma verirler.

İkinci çuhadar hangi kışta olu-sa olsun, diğer üç kıştaki çuhadar-ların zabıdittir.

Üçüncü çuhadara "Çizmeçi eski, ünvanı verilir ki, dokuz çift hünkâr kayıklarının on ikiler nefer olan kır-ti kürekçilerinin zabıdittir.

Padışahın saltanat ile bir yere git-tiğinde sunulan arzualleri halıktan çuhadar ağalar alır, sır kâtipleri yama-gma verirler.

Otel yapılmaya elverişli kiralık bina

Ankara caddesinin en nâteber yerinde fevkalâde nazareth ha-vadar ve aydınlık bir bina kiralıktır.

Vakit gazetesi idarehanesine müracaat.

CHANGİSİ KATİL

-19-

Nakleden: İLHAN TANAR

Dokuz buçukta Cevatı muhakke görmeliydi. Ertesi günü, Akdeniz limanlarından birine bir yolcu vapuru kalkacağını öğrenmişti. Para tedarik etmekte lâzımdı, herhalde Cevatın derhal hareket etmesi icabedecekti.

Kahvaltı ederken, sabah gazetesiyle, polis haberleri arasına da kendisini alâkadar eden kısa bir yazı vardı:

KEMERALTI CİNAYETİ
"Dün gece yapılan tahkikat neticesinde, Kemeraltıda bulunan cesedin hüviyeti tesbit edilmiştir. Şüpheli görülen bir şahıs tevki edilmektedir."

Bunu okuduğu zaman, kahvaltısını bitirmek üzere olduğuna şükretmişti; çünkü bu havadis o kadar okumaz başı dönmüş, midesi bulanmıştı. Belki şimdi, Cevat tevki edilip hapse atılmıştı, belki de kıza ziyaret ettiği saatlerde Cevat, mevkufu. Cevat istintak edilince, kıza meydana çıkınca, kendi vaziyeti ne olurdu? O meş'um kemeraltı, kızın evine gitmekle ne ahmaklık etmişti. Acaba o polis memuru kendisini eve kadar cidden takip etmiş miydi? Vakalar birbirini takip ediyordu. Ferit, meşhur avukat, millî bankaların en büyüklüklerinden birinin hukuk müşaviri!

Kahramanca bir davranışla, bu ruhi panikten kurtulmağa çalıştı. Telâstan, heyecandan insana fayda gelmezdi. Soğuk kanlılıkla vaziyeti muhâkeme edip karşılaması lâzımdı. Kendi kendine bu telkini yaptıktan sonra, sükûnet buldu. Acele etmeden sabah işlerini tamamladı. Hattâ kardeşinin pansiyonuna gitmeden, oğluna işlerini alâkadar birkaç mektup bile yazdı.

Kapının zilini çalıp, açılmasını beklerken, bütün soğukkanlılığına, iradesine sahip ve hâkim bir adamdı. Fakat, kapıcıya:

— Cevat bey evde mi?

Diye sorarken, sesinin titreşmesini belli etmemek için, hayatının belki en müşkül anlarından birini geçirmişti.

— Evde, ama henüz kalkmadı, efendim.

— Zararı yok, ben uyandırırım. Kerdesiyim.

Cevatın yatak odasına doğru yürürken, hissettiği sonsuz ferahlığın saadeti içinde:

— Bu tevki, hiç aklıma gelmiyordu. Büyük bir tali eseri, diye düşünüyordum. Cevat buradan uzaklaşmaya kadar, onları yanlış iz üzerinde yürütürüm. Kıza uzaklaştırmalı ama beraber değil.

Yatak odasına girince, şiddetli bir tiksinti duydu. Cevat, yatakta sırt üstü yatarak, çıplak kollarını başının altında çaprazla-

mış, dumanı odaya sis gibi çöken ve izmaritleri hemen bütün döşeme tahtasını kaplayan, bütün gece içtiği sigaralardan birini da, ha dudaklarının arasına sıkıştırmış, açık gözlerini bakar körler gibi sabit bir bakışla tavana dikmişti. Altırtı siyahlanmış mavi gözleri, çirkin elmacık kemiklerinin ve genesinin büsbütün çöktük gösterdiği avurları, soğuk benzele bir insan harabesi halindeydi. Dumanların arkasından Feride bakıp gülümsedi:

— Ne haber, kardeşim. Ebedi kirek mi? Yoksa kırk lira nakti ceza mı?

— Bu alay, Feride isyan ettirdi. Cevatın çocukluğundan beri bu huyu, onu daima sinirlendirmişti. O geceki ürkek ve mazlum tavır nerede, bu sabahki "adam sende" lâkaydisi nerede?

Aksi aksı söylendi:

— Demek artık meseleyi alayla alabiliyorsun?

Cevat başını duvara çevirdi:

— Ne yapayım?

Bu fatalist ruhlar, kadere teslim olan karakterler ne kadar sayan nefretti.

— Kızla görüştüm.

— Sen mi?

— Dün gece. İtimat edilebilir.

Cevat güldü.

— Ben sana demedim mi?

— Gözümle görmem lâzımdı.

Derhal kaçmalısın, Cevat. Ertesi postayla o da yanına gelebilir; beraber gidemezsiniz; paran var mı?

— Yok.

— Bütün masrafını üzerime alırım. Bir senelik geçimini de temin ederim. Fakat dikkatli hareket etmeliyiz. Adresim benden başka kimse tarafından bilinmemeli.

Cevat, içini çekti:

— Bana karşı ne iyisin, ağa bey, daima iyilik ettin. Niçin? Bilmiyorum.

Ferit, soğuk bir cevap verdi:

— Niçin olduğunu bende bilmiyorum. Yarım bir vapur hareket ediyor. Hem de çok şansım var doğrusu. Şüpheli bir adamı tevki etmişler.

— Ne?

Sigara ağzından düştü, "pijamalı zayıf vücud, yataкта doğruldu, elleriyle karyolanın demirlerini kavradı:

— Nasıl?

Ferit, "ahmaklık ettim, bu haberi söylemeyecektim, ne garip karşılayıyor, sevinceği yerde, şimdi ne yapacağım?", diye düşündü.

Cevat, eliyle gözlerini kapayarak:

— Bu hiç hatırıma gelmemişti, diye mırıldandı, işte şimdi mahvoldum.

(Devamı var)

Nakleden:

L. L.

Akşam saat altı sularında büyük endüstri müessesesi sahibi Edvar Roşfer sigarasını içerekten bir işlek caddeden iniyordu. Bekardı. Çocuksuz, dertsizdi. Sırtında elli yaşın ağırlığını taşımasına rağmen dinç ve çevik bir erkekti.

Üzerine, sık sık bir nevi melankoli çökekti. Etrafını saran mahzun, çatık yahut neş'eli ve gamsız çehreli meşgul insanlar arasında kendisini pek yalnız bulurdu.

Bu melankolik düşüncelere dalmış olarak "Druo" dan geçen anı bir korku ile yerinde mihlandı. Acayip bir uğultu ile başı dönüyordu. Kuvvetli ve ani bir sarsıntı tesirile sendelediği sırada meşgul bir kuvvet tarafından havaya kaldırıldığını hissetti.

Karmakarışık birtakım sesler duydu. Kalbi kuvvetle çarpıyordu. Kendine gelince yolun kenarındaki tahta ka-nape üzerinde oturduğunu anladı. Kesif bir kalabalık etrafını sarmıştı. Aralarından biri:

— Allaha şükret, ucuz kurtuldun!

Diğer birisi:

— Zavalı! Paramparça olmasına ramak kalmıştı. Allaha esirgedi.

Edvar Roşfer bin otomobil kazasından kurtarıldığını anladı. Hayatını kurtaran adam yanbaşıda duruyordu. Yakışıklı, uzun boylu, takriben yirmi yaşında, çok temiz bir amele elbiseli giymişti; gözlerini üzerinden ayırmıyordu.

— Beni siz mi kurtardınız?

Kalabalık içinden azılı bir sokak çocuğu atıldı:

— Tabii bu kurtardı!

Roşfer halâskârının elini hararetle sıkarak:

— Teşekkür ederim, bütün kalbimle teşekkür ederim! Siz bulunmasaydınız...

Çapkın çocuk cümleyi tamamlayamayınca boğuk bildi:

— Şimdi kıymaya dönecektin!

Zengin endüstri sahibi zahmetle kalkıp genç ameleyi kolundan çekti:

— Geliniz, تنها bir yere gidelim.

— Vaktim çok dar, maalesef.

— Gelin, gelin; biraz konuşalım... Ne işle meşgul oluyorsunuz?

— Elektrikçiyim.

— Ya? Hangi mağazada?

— Löklerk'te Volter caddesinde.

— Ha, o zat arkadaşımıdır.

Ben ona söylerim. Kaybettiğiniz zaman için katıyen merak etmeyin...

Bir gazinoya girdiler; ovada işçi birkaç kelime ile Roşfere yayatını anlattı. Nikâhsız bir aşktan doğmuştu. annesinin yegâne saadet ve neşesini teşkil ediyordu. Sent' - Antuan soka-

HİKAYE

Yirmi yıl sonra

gında küçük bir evde otururlar, mes'ut bir hayat yaşıyorlardı. İşçinin samimi ve temiz karakteri Roşfer'in dikkatini çekmişti:

— Bir gün sizi görmeye geleceğim. İsminiz?

— Madam Rozye'yi ararsınız.

— Nasıl?... Rozye mi?

— Evet. Annemin adı.

— Rozye!.. Rozye! Bu ismi bir yerde işitmişim gibi geliyor bana.. Her neyse, orövuvar... Bir gün mutlaka geleceğim.

El sıkarak ayrıldılar. Eduar Roşfer bir otomobile evine gitti. Saatlerce hafızasını yordu; o ismi nerede işittiğini hatırlamıyordu; o ismi nerede işittiğini hatırlamaya çalıştı. Bir türlü bulamamıştı. Yatağında uzandıktan sonra da zihni mütemadiyen bununla meşgul oldu.

Uykusu kaçmıştı. Bir aralık kalbi birdenbire hopladı; hatırlamıştı: Rozye. Mart Rozye! Eski bir aşkı, daha ziyade bir kaptisi idi. Üzerinden yirmi yıl geçmiş adeta unutulmuştu. Güzel, nazik, ve her türlü adilikten uzak biriydi. Rahmetli madam Roşfer'le hava, tebdili için gittiği mesirede tanışmıştı. Ömrü ancak onbeş ay devam eden tath bir sevgi... Buna niha yet verdiği gündenberi kendisini bir daha görememişti. Ah! Hayat böyledir, işte! Maamafih o şimdi teşelli bulmuş, hattâ evlenmiştir belki...

İster misin bu hayatını kurtaran gencin anısı olsun?... Ne saçma fikir! "Rozye" pek fazla kullanılan bir isimdi.

Fakat her ihtimale karşı na hoş bir karşılaşmadan kurtulmak gayesiyle hemen ertesi gün kısa bir mektupla birlikte zarfına içine bir beşbinlik koydu. Fakat aynı gün hiçbir kaydı ihtiva etmeksizin para olduğu gibi iade edildi. Bu hareket zenkin fabrikatörün egoizmine dokunmuştu: "Bu fakirlerin ne anlaşılabilir bir gururu var, yarabbim!.. Di vanelik değil mi?.."

Her şeye rağmen Eduar Roşfer beş gün sonra meşgul bir kuytın tahrikile madam Rozyenin evine kadar atıldı. Madam Rozye tarafından ciddi bir nezaketle kabul edildi. Hafif bir teessürle söze başladı:

— Madam, oğlunuza borçlu olduğum şükranların ufak bir nümunesini kendi elimle size takdim etmek istedim...

Diğer kenar yakın mobilyenin üzerine kemali nezaketle kapalı bir zarf bıraktı. Madam Rozye hiç beklemeden zarfı derhal geri verdi; soğuk bir ciddiyetle:

— Teşekkür ederim. Hiçbir

mükâfata ihtiyacımız yok ve lütfen ısrar etmeyin. Oğlum, namuslu bir adam sıfatıyla sadece vazifesini yapmıştır.

— Fakat...

— Orta halli yaşayışımıza rağmen gururumuz kabul etmemize mândır.

— Maamafih kabul ederseniz, kendimi bahtiyar telâkki ederim.

— Hayır, efendim. Şükran ve mükâfata düşkün olmamak düsturumuzdur.

— Şuna eminim ki, madam, oğ-

— Şuna eminim ki, madam oğlunuz burada olsaydı kabul edecekti mutlaka.

— Benden fazla değil...

— Şu halde, kendisini beklememe müsaade eder misiniz?

— Hacet yok... Hattâ ileride yeni bir karşılaşmanızdan onu kurtarmak isterdim.

Diğer kenar madam Rozye ziyaretçisini kapıya kadar götürdü. O, ısrarla:

— Anlıyorum bu hareketinizi...

Madam Rozyenin çehresi soldu, heyecan dolu bir sesle:

— Mösyö Roşfer, maziye u nuttunuz... Erkeklerde egoizm hafızayı körletiyor. Evvelce tanıdığım, belki de birkaç ay müddetle sevdiği isimler, simalar beyninde birkaç iz bırakmadan unutulup gidiyor. Ben Madam Rozyeyim!

— Mart! Sen!.. Sen!.. Demek ki yanlışladım. Evet hatırlıyorum!..

— O halde, o zaman ki sert ve merhametsiz hareketinizi de hatırlarsınız... Bir erkeğe yakıştıramıyacağım bir hareket...

— Madam!

— Yo, artık hiddetle. kinle söylemiyorum! Çünkü yine ya, şadım, çalıştım, evlâdımı yetiştirdim. Evet gençliğimin yegâne güzel hatırasıyla matem içinde yaşıyorum. Bana bir sene süren bir saadet bağışladınız ve bilâhare başımdan geçen acı ve dertlere rağmen bu tatlı hatıra kalbimden silinmedi.

Roşfer kekeledi:

— O! Beni affedin, Madam, affedin!

O devam etti:

Inhisarlar umum müdürlüğünden:

- 1 - Mevcut müfredat listesi mucibince 13 kalem demir levazımı ağık eksiltme usulü ile satın alınacaktır.
- 2 - Muhammen tedeli 1124 85 lira muvakkat tenimayı 84,36 liradır.
- 3 - Eksiltme 27 6 941 cuma günü saat 14 te Kabataşta levazım ve mübaaasat gubesindeki alm komisyonunda yapılacaktır.
- 4 - Müfredat listesi sözlü geçen şubeden parasız alınacaktır.
- 5 - İstekillerin eksiltme için tayin olunan gün ve saatte yüzde 7,5 güvenme para'arile birlikte nezakât komisyonu müracaatları. (4502)

— Oğlum beni herhangi yeni bir zâftan muhafaza etti.

— Ya babası?

— O yirmi sene evvel öldü.

— Yirmi sene evvel! Ne demek işiyorsunuz?... Demek bu çocuk.. Benim evlâdım.. Evlâdımız?

— Heyhat! Evet

— O biliyor mu?

— Bir şey bilmiyor. Kendisini hayata getiren adama beddua etmesini istemedim.

— Ah! Mart! Ne kadar âlice, nap ve yüksele ruhlu! Fakat bunu ben maalesef o zaman takdir edemedim!..

Bakışları, eski aşkını sevgi ile sardı. Kırk yaşına ve vaktin den evvel ağarmış saçlarına rağmen hâlâ güzel ve sevimli idi. Bu sırada Roşfer azımkâr bir eda ile:

— Mart, senin gibi asil ve mağrur bir kadına yakışacak şekilde maziye tazmin ve tamir etmeme müsaade eder misiniz? Mart, zevcem olmak ister misin?

— Sen çok zenginsin. Ve evlisin.

— Hayır bekârim. Rica ederim, bu teklifimi, oğlunun... Oğlunuzun hatırı için kabul et!

— Ona ne diyeyim?

— Hiç. Sen bana bırak. Ben kendim hepsini ona itiraf edeceğim. Kurtuluşum bu olacaktır!..

O esnada Jorj Rozye girdi. Kısa kritik bir sessizlikten sonra, Roşfer genci yanına çağırarak güzel bir lisanla hakikati bütün çıplaklığıyla anlattı. İki saat sonra odadan çıkıyordu. Kapı eşiginde Jorju kucakladı, alının dan öptü:

— Evlâdım! Sevgili evlâdım!

Diye fısıldadı. Sonra Mart'a seslendi:

Mart! İşlerimi bitirip, geleceğim. Şimdi gidiyorum.

Bekir Sıtkı Kunt'un Hihâyeleri

HERKES KENDİ HAYATINI YAŞAR

— İyiler içinde bir kötü — Baba ve kıza — Kana — Yıldız — Daire

Fiyatı 50 Kuruş

VAKİT Kitabevi

TUNA YILDIZI

Yazan: İskender F. SERTELLİ

- 43 -

kurtulmaktı.

Koca Ahmet iyice sarhoş olmuştu.

Konuşamıyordu.

Bir aralık yerinden kalkmak istedi.. Kimildayamadı. Başı döndü.. oturduğu yere uzandı. Sızdı kaldı.

Marta bu vaziyetten istifade etmek istiyordu.

Fakat ne yapacaktı? Ne yapabilir?

İlk aklıma gelen şey kaçmak oldu.

Nereye kaçacaktı?

Kalenin dört kapısı da kapa-

lıydı.

Gece karanlığında bir yere gitmeğe imkân yoktu.

Marta kendi kendine:

— Rüstem gittikten sonra, benim burada kalmamın manası yoktur.

Diğer kenar.

Başma musallat olan bu belâyı defettikten sonra, ne yapacak kaçmağa çalışacaktı.

Geceyarısına doğru Doğan bey Koca Ahmedî arattı.. bulduramadı. Gözcüler:

— Onu, Rüstem evine doğru giderken gördük..

Demişlerdi. Doğan bey bunu duyunca şüphesi büsbütün arttı.. Yanına birkaç muhafız alarak, gece yarısı Rüstem'e vine gitti.

Kapıyı çaldı.

Marta bu sırada ağlıyordu..

Doğan beyi kapıda görünce şaşırıldı.

Doğan bey:

— Neden ağlıyorsun, Marta? diye sordu.

Macar dilberi:

— Talisizliğime ağlıyorum, dedi, içeriye girin de başıma musallat olan belâları görün..

Doğan bey bir baskın yapmamak istemişti. Fakat, Martanın kendisini bu vaziyette karşılaması Doğan beyi bir hayli düşündürmüştü. Demek ki, Marta vaziyetinden memnun değildi.

Doğan bey içeriye girer girmez, yerde baygın bir halde ya-

tan Koca Ahmedî gördü.

— Bu herif hâlâ uslanmamış.. Onu neden eve aldın?

Diye sordu. Marta, Doğan beyin ayaklarına kapandı:

— Böyle belâlı bir adam bana musallat olursa, onu başımdan nasıl defedebilirim? Benden şarap istemeğe geldi, Rüstemden kalma biraz şarabım vardı.. onu verdim.. alıp gitmedi, burada oturdu, hepsini içti.. sarhoş oldu, sızdı. Ben de saatlerden, beri talisizliğime ağlıyorum. Allah aşkına beni bu haydudun elinden kurtarınız!

Diye yalvardı. Doğan bey, bir yerde yatan Koca Ahmedî, bir de Martanın yüzüne baktı:

— Sen gerçekten talisiz bir kadımsın! Rüstem gibi mert ve aslan yürekli bir delikanlıyı - taliin olsaydı - kaybetmezdim.

(Devamı var)

Sevindi.

O, şaraptan cesaret umuyor du. Martaya saldırmak için ken di cesaretini kâfi görmüyordu.

— Haydi, göreyim seni,

Marta! Bu akşam kafamı sen dumanlıyacakmın!

Marta odadan yavaşça çıktı.

Alt kattaki bodruma indi.

Saklanan şarabın yerini bul du.

Elindeki şamdanı bir kenara bırakarak, saklı duran şarap destisini ikiye böldü. Bir kısmını kendine sakladı. Diğer kısmını aldı.. Tekrar odaya geldi.

— İşte sana yarım desti şarap. İçinde en aşağı on bardak tan fazla vardır. İstedğin kadar iç! Fakat, rahatsız olursan benim bana kızma! Ben, senin istediğini yaptım.. Seni şarapla birkakmadım.

Koca Ahmedî, bodruma indi.

Koca Ahmedî, bodruma indi.

Koca Ahmedî, bodruma indi.

Koca Ahmedî, bodruma indi.

KONGRE MÜNASEBETİLE Coğrafya kongresi Millî bir coğrafya yaratılmalıdır Yazan: R. Ç.

Bunun, hiç kimse hayırlı bir teşebbüs olmadığını iddia edemez. Fakat teşebbüste maksadın ne olduğunu tahkik etmek, bu kongreye millî, millî olduğu kadar da ilmi bir mâna verilmesini istemek, ilim ve milliyeti sevenler için, her fırsattan istifade ortaya sürülen isteklerdir. Mademki coğrafya tedrisatını bir sistem dahilinde sokmak istiyoruz, o halde coğrafyayı millî şekle sokalım.

İlimde milliyet yoktur sözü beyhude bir iddiadır.

İlim her milletin millî duygularına uygun bir şekilde tezahür etmemiş ve o şekilde de aksettirilmemiş olsaydı, ne tarih tahrif edilmiş olur, ne de coğrafya bugünkü hatalı, keşmekeş vaziyetin içine düşmüş bulunurdu.

Coğrafya, dediğimiz ilim, ilk fe-lâketi, iklimlerin tevliit ettiği ırk şartları üzerine tesis edilmemekle tatmistir. Ve Ptolémée'nin elinde siyasi gösterişlerin bir kurbanı olarak belirmiş, kendisinin tam ve hakiki kardeşi tarihi, şaşkın, perişan, yalancı bilgiler arasında bırakmıştır. En ağır darbesi de Türk ırkına tevcih edilmiştir. Dünya medeniyet tarihinin banisi Türk, lüğün tarihte, son asırlara kadar sırf mevkiinde kalmış, hattâ medeniyetin mihrabı olarak görülmesi bunun eseri olduğu gibi, fuzulî (Çin), (Hint), (İran) medeniyetlerinin ortaya çıkması da bunun neticesidir.

Bizi, (Çin), (Hint), (İran) medeniyeti düşüncesine sevkeden saik, iptidai devirlerde Ptolémée'nin eliyle gadra uğrayan coğrafyadır.

Asırların bir imanla tebaiyet ettiği Ptolémée'nin coğrafyasında bir Çin ülkesinden bahsedilir. Bir de harita konmuştu. Bütün Çin medeniyetinin mebd ve menşelin oturtulduğu bu nokta, yani Çin ülkesinin hududu ne gariptir ki Sibiryadaki (Pineyes) den başlayarak Mançuryanın cenubunda, Sarmehir civarlarında bitirilir.

Çin medeniyetinin doğduğu ve yaşadığı bu toprakların Çin ile olan münasebatını düşünmek bile bir hata teşkil eder. En temiz, en halis Türklerin vatani olan ve hiç bir zaman da Çinliye me'va olmamış olan bu topraklarda ilim ve felsefe, taoizm, Konfüçyos akide ve mezhepleri doğmuş, kimya ve tababet en büyük terakki hamleleri yapmış, pusla, barut, top, matbaa meydana çıkmış, bütün bunlar, Çinlinin yaşamamış ve bulunmamış olmasına rağmen yine Çinliye mal edilmiştir. Sebabi nedir? Çünkü Ptolémée bu toprakla-

ra (Çin) ismini vermiştir.

Yine aynı Ptolémée bize bir Hint ten bahseder. Fakat Hindistan diye Türklerin vatani Hindin şimal kısmı ile Türkistanı gösterir. Brahmanizmi'nin, Budizminin de vatani, yanlışlıkla Hint denen ve içinde Hintli bulunmayan bu Türk illeridir. Hint felsefe ve medeniyetinin beşiği de bu Türk toprakları üzerinde sallanmıştır. Şu halde yok yere bir Hint medeniyetini nereden çıkarıyoruz?

Çünkü Ptolémée'nin haritasında bu yerlere Hint denmiştir. Ve o harita bugüne kadar bizim elimizde sahil bir meta, bir asıl olarak kalmıştır.

İran da böyledir. Tarihte gürültülü bir dağdağa ile ilan edilen (İran medeniyeti), ömründe İran, ıyır sinesinde beslememiş, bugün bile Türklüğünü muhafaza etmiş siyasi İran haritasındaki şimali İran ile Azerbaycana aittir ki, Fars şairlerinin bilhassa (Fırdevsi) nin (İran, Turan) davasının bin sene, ilk muharebelerine sahne olarak gösterdiği bu Türk ellere dir.

Neden bu Türk toprakları ve

medeniyeti İranı diye gösteriliyor? Zira Ptolémée siyasi vaziyeti gözönünde tutarak buralara (İran) demiştir!

Memleketimizde bir coğrafya kongresi inikad etmiştir. Bu kongrenin en ziyade itibar nazarıma alması icap eden mühim husus, coğrafyayı siyasi tasalluttan kurtarmak, iklim ve ırk şartları ile telif ederek yeni, hakiki, ilmi bir harita meydana çıkarmak olmalıdır. Bu tahakkuk ettirildiği zaman Türk lük ve onun medeniyet tarihi meydana çıkmış olur.

Milletler tarihini, millileştirmek için, yaşamamış mefruz ırklar yaratıyorlar ve bu muhayyel ırka medeniyetler izafe ederek bunları kendilerine mal ediyorlar. (Ari ırk) nazariyesi bunun en canlı bir nümunesidir. Düşünmüyorlar ki, ırk, tabiatın hududunu çizdiği ve tahdit ettiği iklimlerin mahsulüdür. Bir iklimde iki ırk yaşayamaz. Tek iklim ve onun talep ve şartlarına uygun tek bir ırk vardır. Beyaz, sarı, kırmızı, siyah ırklarda, iklimlerinin verdiği nisbette bir zekâyâ, bir idrak kabiliyetine

sahiptirler. Tabiatde Türk olan beyaz ırka verdiği, inkısaftı diğer ırklara vermemiştir. Böyle iken bu ırkın medeniyeti, tam bir inkısaftan mahrum sarı veya siyah ırka izafe etmek, böylece Türklüğü tabii olan hakmdan mahrum bırakmak daha ne kadar müddet devam edecektir?

İnsanlığın ve ilmin bu keşmekeşten kurtarılması, coğrafyanın siyasi telâkkiler haricinde bırakılması mümkün olabilecektir. Kongre bunu yapar, haritayı bu gaspellerden kurtarmağa muvaffak olursa yalnız ilmi ve medeni vazifesini yapmakla kalmaz. Fakat millî bir borcu da eda etmiş olur.

Biz Türkler, mefruz medeniyetler ve ırklar yaratarak bir tarihe sahip olduğumuzu iddiaya kalkışmıyoruz. Yalnız asırlardanberi köklegen harita telâkkisinin ilme ve iklime uygun olarak tashihini istiyoruz. Bu tashih, medeniyetimiz ve tarihimizin en hakiki rekâmıdır olacaktır. Bu basit işi de kongre pek güzel halledebilir.

R. Ç.

İstanbul Levazım âmiriğinden verilen harici askeri kıtaatı ilânları

Aşağıda yazılı mevaddın kapalı zarfla eksiltmeleri 25.6.941 çarşamba günü hizalarında yazılı saatlerde Yalovada askeri satılma komisyonunda yapılacaktır. Tabloların kanunî vesikalarile tefkil mektuplarını ihale saatlerinde bir saat evvel komisyona vermemeli. Evsaf ve şartnamesi komisyonda görülmelidir.

Cinsi	İlk teminatı Lira	İhale saati	Miktarı ton
Kuru ot	2025	15	540
Sanat	1215	17	540

(23-4433)

246.000 kilo koyun eti kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. İhalesi 25.6.941 çarşamba günü saat 11 de Ankarada Lv. âmirliği satılma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminatı 6875 liradır. Evsaf ve şartnamesi komisyonda görülmelidir. Taliplerin kanunî vesikalarile tefkil mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermemeli. (23-4439)

50.000 kilo süt sığır eti kapalı zarfla eksiltmesi 27.6.941 cuma günü saat 10.20 da Eskişehirde askeri satılma komisyonunda yapılacaktır. Tabloların bedeli 7500 lira ilk teminatı 562 lira 50 kuruştur. Taliplerin kanunî vesikalarile tefkil mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermemeli. (23-4437)

225.000 kilo sığır eti kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. İhalesi 25.6.941 çarşamba günü saat 15 te Ankarada Lv. âmirliği satılma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminatı 4400 liradır. Evsaf ve şartnamesi komisyonda görülmelidir. Taliplerin kanunî vesikalarile tefkil mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermemeli. (31-4441)

80.000 kilo sığır eti veya koyun eti veya kuzu eti kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. İhalesi 25.6.941 çarşamba günü saat 10 da Geliboluda askeri satılma komisyonunda yapılacaktır. Sığır etinin tutarı 32.000 lira ilk teminatı 2400 lira. Koyun etinin tahmin bedeli 36.000 lira ilk teminatı 2700 lira, kuzu etinin tahmin bedeli 40.000 lira ilk teminatı 3000 liradır. Taliplerin kanunî vesikalarile tefkil mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermemeli. (33-4443)

57.600 kilo sığır eti kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. İhalesi 27.6.941 cuma günü saat 11 de Trabzonda askeri satılma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 40 kuruştur. Taliplerin kanunî vesikalarile tefkil mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermemeli. (37-4447)

İstanbulda Sirkediden Terkos karaburnuna deniz tarikle 300 ton nakliyat yapılacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 16.6.941 günü saat 16 da Hadım civarında İmrahorda askeri satılma komisyonunda yapılacaktır. Taliplerin kanunî vesikalarile tefkil mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermemeli. (35-4756)

Türkiye Cumhuriyeti ZİRAAT BANKASI

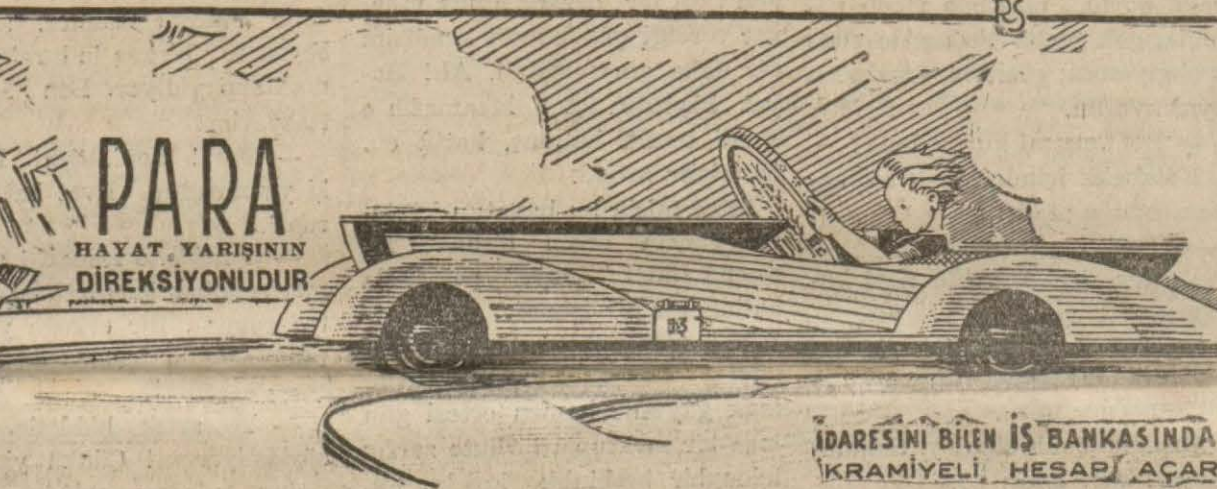
Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası.
Şube ve Ajans adedi: 265.
Ziraat ve ticari her nevi banka muameleleri.
Para biriktirenlere 28.800 Lira Ücraniye veriyor.

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ibarsız tasarruf hesaplarında en az 50 Lirası bulunanlara senede 4 defa naklecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre Ükraniye dağıtılacaktır.

4 adet 1.000 Liralık	1.000 Lira	100 adet 50 Liralık	5.000 Lira
4 500	2.000	120 40	4.800
4 250	1.000	160 20	3.200
40 100	4.000		

DIKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 Liradan aşağı düşmüşyenlere Ükraniye çıktığı takdirde % 20 tazlasiyle verilecektir. Keşif: 11 Mart, 11 Haziran 11 Eylül, 11 Birincikanun tarihlerinde yapılır.

T. İŞ BANKASI

Küçük tasarruf
hesapları 1941
İkraniye plânı

EşİDELER: 4 Şubat, 2 Mayıs
1 Ağustos, 3 İkinciteşrin
tarihlerinde yapılır.

1941 İkraniyeleri

1 adet 2000 Liralık	= 2000.— Lira
3 1000	= 3000.—
2 750	= 1500.—
4 500	= 2000.—
3 250	= 2000.—
35 100	= 3500.—
40 50	= 4000.—
300 20	= 6000.—

VAKİT matbaası Kitap kısmını yeniden tanzim edip açmıştır

Kitap, mecmua, gazete basar.
Tabiler namına dizgi işleri alır.

VAKİT Gazetesine Abone Olunuz

Kayser Wilhelm'in HAYATI

YAZAN
EMİL LUDVİG

yakında tahta çıkışının bir ala-meti olarak kabul etmişti.

Ceharlotterburgda, kapalı bir pencerenin arkasında imparator birinci Vilhelm'in oğlu babasının cenazesini ve torunu, ölüm halindeki oğlunu selâmlıyordu.

Yakınları yeni imparatora yemin etmeğe geldiler. Merasim küçük bir salonda cereyan etti.

Saray maresalı bir dizini yere koydu ve nazırlar yeni imparatorun elini öptüler. Bismark da onlar gibi yaptı. Kibri ve gururu ancak Prusya kralının karşısında yalnız onun karşısında kalmıyordu. Yetmişinci yıldö-

nümü münasebetiyle merasimde ihtiyar Bismark yeni imparatorun babasının elini öpmek istediği zaman imparator buna müsaade etmemiş ve onu kollarından tutarak, ona sarılmıştı. Oğlu buna müsaade ediyor ve eski düşmanını karşısında bu vaziyette görmekten zevk alıyordu. Halbuki o artık mücadele etmek niyetinde değildi.

Kendisini tükenmiş hissediyor ve bütün iktidarı yine diktatörlerin elinde bırakıyordu. Hatta bu iktidar belki biraz daha

genişlemişti. Ölüm halindeki adam yalnız zahiri ve ikinci derecedeki işlerle meşgul olurdu.

İlk emirlerinden biri, İngiliz modasına uymak için apulelerin kaldırılması ve ilk sualde yeni basılacak paraların ne şekilde olacağıydı. Bu paraların pant kut yortularından evvel hazır olamıyacağını işittiği zaman, nazır Lucius anlattığına göre, imparator büyük bir üzüntü ile ellerini birbirine vurmıştu. O kadar zaman yaşamayacağını hesap etmiş gibi Bu liberal kral her

kese baronluk, kontluk, prenslik unvanını vermeğe başlamıştı. O kadar çok kişiye asalet unvanı veriyordu ki bir gün Bismark istihza ile: Burjuvazi ile asillerin arasındaki nefreti yoketmek için imparatorumuzun bütün tebaasına asalet unvanı vermesi icabedecek" demişti.

Kendisine Dük ve oğlu Herbert'e de prens unvanı verilmek istenildiği zaman, kendilerini rahat bırakmalarını söylemiş ve reddinin sebebini de sıklımadan şöyle izah etmişti: "İki milyonu Tolerim olsa, papalık unvanını bile alabilirim. İktidarın bu küçüklüklerinden

gayri imparatorun hakiki suretle icrayı saltanat edecek kudreti yoktu. Doğustan yahudi olan nazır Friedberg'e, Siyah Kartal nişanını vermişti. Önceden biraz muhalefet gösterdikten sonra anti sosyalist bir kanunu imzalamış ve bir Avrupa meselesi hakkındaki fikrinden vazgeçmişti. dö Prens Battenberg'i çağırarak kızını onunla evlendirmek istemişti. Bu İngilizlerin ötedenberi istedikleri bir şeydi. Fakat Bismark şimdiki halde Rusya ile en ufak bir ihtilâf mevzuu çıkmamasının doğru olmadığını söyleyerek bu projeyi geriye bırakmıştı. O buna da razı olmuştu. "Bu bunun neticesi olarak imparator, la imparatoriçe arasında müthiş bir kavga oldu."

Fakat ihtiyar sihirbaz can düşmanı kazanmağa ve onu da iradesi altına almağa muvaffak olmuştu.

Nazır Lucius'a bir gün: "Ben imparatoriçe ile bir ihtiyar aşık münasebeti güldüyorum..." (Devamı var)